

Subscription
\$2.50 a year
\$1.25 half year

Issued every
Thursday

NAŠ DOM

Ilustriran tednik za izobrazbo, gospodarstvo
in zabavo slovenskih delavcev v Ameriki.

Entered as second class matter March 12, 1924 at the post office at New York, N. Y., under the Act
of March 3, 1879.

Address:
455 W. 42nd St.
New York, N.Y.
Tel.:
Pennsylvania 3319

Letnik — Volume IV.

New York, N. Y., January 20th — 20. januarja, 1927.

No. 3. — Št. 3.

Ogrska bo dobila kralja.

London, Anglija. — Centralna Evropa je postala politično polje Francije in Italije. Iz Budimpešte se naznanja, da bo ministr. predsednik grof Bethlen v kratkem odpotoval v Rim in diplomatični krogi so mnenja, da bo ob tej priliki nadvojvoda Albreht razglašen za ogrskega kralja s kako italijansko princesinjo kot kraljico. Pri tem pride v prvi vrsti v poštev najmlajša hči italijanskega kralja princesinja Giovanna. Z Dunja pa se obenem poroča, da je francoska vlada povedala bivši cesarici Citi, ki je nedavno bila v Parizu, da ne dovoli, da bi njen sin nadvojvoda Oton zasedel ogrski prestol.

Od konca svetovne vojne je Ogrska abnormalna država, ker je kraljevina brez kralja. Vodja vlade, admiral Horthy, nosi naslov regenta. Da do sedaj še ni bila vpostavljena kraljevina, sta dva vzroka. Prvič se je temu upirala Mala antanta, ki ni hotela dovoliti, da bi kak Habsburžan prišel na ogrski prestol. Pri tem so jo podpirale vse velesile. Drugi vzrok pa je bila nesloga med madžarskimi rojalisti, ker so hoteli nekateri imeti za kralja nadvojvodo Otona, drugi pa nadvojvodo Albrehta.

Ta nesloga je nudila Mussoliniju dobro priložnost. Nadvojvoda Albreht je v vodstvu madžarskega fašizma. Ko bi se Albreht poročil z italijansko princesinjo in sedel na madžarski prestol, bi Italija ojačila obroč, katerega hoče opasati okoli Jugoslavije, ki je njena največja tekmovalka na iztočni obali Jadrana. S pomočjo Italije bi se mogel grof Bethlen do kaj uspešno vpreti Mali antanti, ker bi Madžarska dobila na Reki svoj izhod na morje.

Odkritje teh italijansko-madžarskih intrig pojasnjuje tudi Brandovo politiko, ko je zabranil Citi, da bi njen sin prišel na ogrski prestol. Kadar bo dobil kak pretendent na ogrski prestol pomoč Italije, mora tudi Francija premeniti svoje dosedanje stališče in privoliti v željo Italije.

Največja nasprotnica za povratak Habsburžanov na ogrski prestol je bila Českoslovaška. Iz gospodarskih ozirov pa se je približala Nemčiji, vsled česar ne nasprotuje sedaj več zblizanju Avstrije z Nemčijo. In ker je želja Nemčije, da postane kak Habsburžan ogrski kralj, se tudi Českoslovaška temu več ne upira.

Tako tudi Jugoslavija tega ne bo mogla preprečiti in v kratkem času jo bodo od vseh strani oklepale Italiji prijazne, njej pa sovražne države. In to je pglavni cilj italijanske diplomacije glede

VOJNI JUNAK IN NOVI KOMISAR

Na sliki je sergeant Alvin York, največji ameriški junak iz svetovne vojne, ko čestita Williamu A. McIntyre k njegovemu imenovanju za komisarja Salvation Army (zveličavna armada) za južne države.

Jugoslavije, ki je v Mussolinijevih očeh glavna zapreka italijanske politike na Balkanu.

VERSKI BOJI V MEHIKI

Mehika, glavno mesto. — Vojni urad je naznanil, da je nadškof Francisco Oroszo y Jiminez iz Guadalajare prevzel osebno vodstvo vstaje v državi Jalisco proti Callesovi vladi.

Nadškof je zbral okoli sebe veliko število pristašev pod zastavo "Viva Cristo Rey!" (Živel Kristus kralj!). Vlada je poslala proti njemu vojaštvo in pričakuje, da bo kmalu slišala o njegovem porazu, ali pa smrti.

Nadškof je zelo izobražen mož in ko bi bil v civilni obleki, bi ga vsakdo smatral za kakega evropskega diplomata. Je visoke tanke postave, star 50 let in zelo privlačnega značaja. Gladko govori angleški jezik, katerega se je naučil, ko je bival kot izgnanec dve leti v Združenih državah.

Vstajo je pričel na železniški postaji v La Quemada, ko je nagovoril nekaj sto ljudi ter pred njimi razvil zastavo. Pozval jih je, da naj mu sledijo ter se bore proti sedanji vladi, dokler ne bo strmoglavljena.

Nadškof je rekel svojim pristašem, da imajo pred seboj dolgo in trdo pot, da bo prelite mnogo krvi, predno bodo dosegli svoj cilj, ker ima vlada v rokah vse denarne vire, staji pa samo trdno vero v Boga in pravico.

Navzlic temu, da je mehiški episkopat naročil vsem škofom in duhovnikom, da se ne smejo pridružiti oboroženi sili proti sedan-

ji vladi, je nadškof Oroszo navzlic temu pričel vstajo, kar kaže, da je mehiški položaj zelo resen.

AMERIŠKO - MEHIŠKI SPOR

San Francisco, Cal. — Vsled dogodkov v Nicaragua in spora z Mehiko, kar je dovedlo do možnosti vojne med Združenimi državami in Mehiko, zelo trpi obrežno parobrodstvo med Združenimi državami ter Mehiko. Zadnji mesec se je zelo zmanjšal tovarni promet iz Združenih držav v Mehiko, ker Mehika kupuje vedno manj blaga v Združenih državah.

DRŽAVA GUMIJA

Harvey S. Firestone, jr., se je vrnil iz Liberije, kjer se je mudil tri mesece in ustanovil gumijevo plantažo, ki ima obse gmilijon akrov, za Firestone Company.

"Liberija je postala največja deželna za pridelovanje gumija," je rekel Firestone. "Firestone Company ima 200.000 odrastlih gumijevih dreves, ki dajejo okoli 100 tisoč funtov gumija na mesec. — Liberijska vlada nam je dala v najem en milijon akrov zemlje, katero obdelujejo domačini pod nadzorstvom naših inžinirjev. — Največji problem pri vsaki gumijski plantaži so delavci. V svojem podjetju bomo zaposljevali najmanj 300.000 delavcev. Temu dejstvu smo posvetili največjo pozornost in domačini nas navdajajo z upanjem, da bomo imeli velik uspeh. Skupine po 800 do 1000 domačinov prihajajo v naše plantaže in iščejo dela. Cela dežela se je zavzela za to. Nekateri so morali hoditi po 18 dni skozi džungle. Videl sem več domačinov, ki so prehodili sto milj, pa niso kazali nobene utrujenosti."

Italija in Anatolija.

London, Anglija. — Ko se je ang. minister Winston Churchill vračal s svojega potovanja po Sredozemskem morju v Anglijo, se je v Rimu sestal tudi z Mussolinijem ter imel z njim "nepolitičen" pogovor. Angleška javnost pa sedaj domneva, da je dobil Mussolini, ka rse Anglije tiče, — proste roke v Anatoliji in v Mali Aziji.

Churchill se je sam razgovarjal z Mussolinijem in samo ušesom angleškega poslanika v Rimu je bilo dovoljeno, da je slišal del njunega razgovora. V Londonu pa vsakdo ve, da je evropski položaj z vsakim dnem bolj napet in odkar je Mussolini sklenil z Nemčijo prijateljsko pogodbo, skuša Anglija Italiji vstreci njenim zahtevam glede kolonizacije.

Anglija skuša zdržati zvezo štirih držav, to je Anglije, Francije, Italije in Nemčije proti Rusiji. — Nemčija pa ima že tesne prijateljske diplomatske zveze z Rusijo. Ker pa je Italija sklenila pogodbo z Nemčijo, vidi Anglija v tem novo zvezo Nemčije, Italije in Rusije. Italija je prevzela protektorat nad Albanijo, toda to še ni dovolj, kajti potrebuje kolonij in najlepšo priliko ima v Anatoliji.

S svojo kolonizacijo v Afriki bi Italija preveč tekmovala s Francijo in Egiptom, zato želi Anglija, da se razširi v katero drugo smer. Albanija za kloonizacijo ni primerna in Mussolini hoče imeti Anatolijo.

Angleška vlada je mnenja, da lahko pusti Mussoliniju, da se polasti Anatolije, ker to po njenem mnenju ne ogroža evropskega miru. Anglija je zato pripravljena pustiti Italiji proste roke in ji še pomagati potolažiti vihar, ki bi mogoče vsled tega nastal.

Pr tem pa se moramo spominjati značilnega sestanka ruskega zunanjega ministra Čičerina s turškimi zunanjim ministrom v Odesi, kateri sestanek je imel namen, preprečiti Italiji, da se polasti Anatolije, za kar je Mussolini že natančno določil čas.

SNEG V NEW YORKU

Proti pričakovanju vremenskega preroka je v soboto zapadlo v New Yorku 6 palcev snega. Pulični promet je bil zelo oviran. Takoj pa se je odpravila nad sneg armada 28.000 mož, ki ga sedaj spravlja z ulic. Mestni očetje so za odpravo snega dovolili 1 milijon dolarjev, medtem ko je mesto že izdalo za isti namen dva milijona dolarjev. \$950.000 bo za plačo delavcev, \$50.000 pa za tovarne avtomobile, ki odvažajo sneg.

IZ NAŠIH NASELBIN

New York, N. Y. — Kakor je bilo že poročano, priredi dr. sv. Franiška Serafina št. 46, KSKJ veselico dne 23. januarja 1927 na 62 St. Marks Pl., New York. Začetek ob petih popoldne. Društvo je sklenilo na zadnji redni mesečni seji, da se da deset odstotkov čistega dobička za poplavljenec v starem kraju. Vabimo vse Slovence v Greater New Yorku in okolici na to domačo zabavo.

Odbor.

Sheboygan, Wis. — Priloženo pošljem celoletno naročnino, ker mi list 'Naš Dom' zelo ugaja in ne morem biti brez njega. Ko bi več slovenskih naselbin vedelo, kako poučljiv je ta list, bi ga morala imeti vsaka hiša in moral bi biti dnevnik. Tebi, list, želim obilo sreče in mnogo novih naročnikov v letu 1927.

Henry Gruden.

Canon City, Colo. Danes sploh ne bom poročal nobenih novic iz naše naselbine, ker novega posebnega ni. Kadar se bo dogodilo kaj važnega in bom mislil, da bo zanimalo tudi druge, pa bom poročal.

Danes je samo moj namen apelirati na vse naročnike, posebno pa še na zastopnike "Našega Doma", da bi se bolj pogosto oglašali z dopisi. Dobro vem, da je v vsaki naselbini kdo, ki je toliko vešč, da bi se mogel včasih posvetiti dopisovanju. V vsaki naselbini je vedno kaj novega. Z dopisovanjem v listu bi se rojaki bolj spoznali med seboj. Zakaj čitatelji ne bi pošiljali dopisov, ker jih urednik vedno drage volje priobči. Pa tudi list izgleda mnogo boljše, ako je dosti dopisov v njem. Mene sploh zanima vsaka naselbina v Ameriki in ker sem že prepotoval skoro polovico Združenih držav, me vselej veseli, če vidim v listu omenjeno kako naselbino, v kateri sem že kdaj bil.

Kot je razvidno, je "Naš Dom" zelo razširjen. Po mojem mnenju ni slovenske naselbine v Ameriki, kamor ta list ne bi zahajal. Zato prosim cenjene rojake, da naj iz vsake naselbine kaj poročajo. Iz vsake naselbine naj bi bil vsaj en dopis, ker vsak rad bere dopise. Posebno pa apeliram na zastopnike, katerih nas je precejšnje število, pa se skoraj nobeden ne oglasi.

Ne bodi vas sram, če ste naročnik "Našega Doma", mar bodite še ponosni, čeprav nas prezirajo nekateri.

Rečem samo, če bi bili vsi listi tako urejevani kot je "Naš Dom", pa bi bilo mnogo več sluge med nami.

Toliko za danes, prihodnjič kaj več.

Tony Dremel, zastopnik.

ZA "SLOVENSKI DOM" V GREATER NEW YORKU

Delniška družba "Slov. Dom Inc." v New York City je minulo nedeljo priredila svojo tretjo manifestacijsko zabavo in sicer to v

znani veliki Arlington dvorani na St. Marks Place.

Da se je vodstvo družbe odločilo za Arlington dvorano, ki je sedaj last tukajšnjih Poljakov, a ki je za naše skromne slovenske razmere zasoljeno draga, je bilo več vzrokov. Prvi je bil brez dvojbe ta, da s tem pokaže svojo popolno nepristranost in da s tem onemogoči vsako izgovarjanje, da se ta ali oni ni mogel vdeležiti prireditve zato, ker je bila ista prirejena v prostoru, ki nosi izraz pristranosti. Drugi vzrok pa je bil najbrže ta, da bodo posetniki te prireditve imeli pred svojimi očmi monumentalni dokaz za to, kaj se lahko doseže, če je narod složen, če složno nastopa in složno dela za svoje lastne koristi. In res: Kdor je bil v nedeljo v tej obsežni, visoki, praktično urejeni in lepo okrašeni dvorani, je nehote začutil potrebo po lastnem slovenskem ognjišču, lastnem — Slovenskem domu. Človek je vsepovsod slišal vzklik: "Škoda, da ni ta dvorana slovenska!"

In ko je predsednik 'Slovenskega doma', dr. Pleše, v svojem nagovoru zaklical: Tukaj je narodni dom poljski, a kje je dom slovenski? — so začutili navzoči v svojih srcih morečo težo prokletstva ne-edinstva in zdražbarstva.

V tem momentu se je samo ob sebi rodilo spoznanje: "Če je Poljakom, katere smo imeli vedno za dosti bolj nazadnjaške, kakor smo mi, tak impozanten dom, če je isto mogoče tudi drugim narodnostim, torej mora biti mogoče tudi nam, ako le hočemo. Res nas ni veliko, toda glavno je, da smo dovolj odločni, dovolj navdušeni in požrtvovalni in ideja "Slovenskega doma" se mora in se bo uresničila; sicer ne v takem obsegu kakor so jo Poljaki, temveč primerno za naše potrebe in zmožnosti.

Udeležba na tej prireditvi ni bila posebno velika, toda bilo je vsekakor nad 400 rojakov in rojakinj iz vseh delov Greater New Yorka in okolice. Ako upoštevamo, da je zadnjo soboto popoldne in ponoči divjal hud snežen vihar nad našim vlemestom ter prinesel precej snega in oster mraz, ki sta zlasti oddaljenejšim rojakom, posebno onim z otroci, onemogočila poset, tedaj lahko smatramo vdeležbo za večjo, nego je bila pri danih okolščinah mogoče pričakovati.

Program je bil kvantitativno precej bogat in raznovrsten. Sestojal je ponajveč iz pevskih in godbenih toček, dalje iz igranja na piano in vijolino, plesa, dveh nagovorov ter igrokaza, kakor seveda tudi — plesa.

Pevska društva: Domovina, Slovan in Danica so samostojno pela vsako po dve pesmi. Vsako je obdržalo svoj običajni standard popolnosti. Moški kvartet 'Jadran', ki je po svojem petju na raznih grafofonskih ploščah znan po celi Ameriki, je zapel: Slovenec sem, Pridi Gorene in Čuk se je oženil. Za svoje lepo ubrano petje je žel

obilni aplavz! — Mr. Blažević, znani in priznani koncertni pevec-baritonist in duša pravkar omenjenega kvarteta je solo zapel: — Ptiček in ptičica ter — Povsod me poznajo, da vinski sem brat — je kakor vedno našemu občinstvu zelo ugajal in bil deležen obilnega priznanja. — Sestri gospici Mary in Ana Balantič sta v duetu zapeli: Sirota — ter dosegli lep vspeh. Gospodična Ana Balantič pa je zapela še: Mornar, sopran solo. — Ta skladba je namenjena za bariton - solo in zato ji gđc. Balantič kljub svojemu lepemu in močnemu sopranu ni mogla dati pravega izraza. Dalje je nastopil tudi še ženski tercet — gđc. K. Pavlič, Antonije in Valentine Rupnik s pesmijo: Večerno žuborenje Save. — Kvartet slovenskih fantov je zapel: Vabilo.

Med drugimi točkami programa so zaslužile posebno priznanje naše vrle Tamburašice. Njih nastop je v splošnem pristrčen in njih igranje precizno. Poleg tega so bile vse v slovenskih narodnih nošah in to je efekt njihovega nastopa še znatno povečalo.

Gospici Marta in Hilda Hude sta nastopili v klavirskem duetu z: Under the banner of victory. Videlo se jima je, da prihajati iz dobre šole. Igrali sta izvrstno ter zato želi priznanje.

Kot nekak "ovirk" na programu je bila šestletna Antonetka Pleše, ki je v kostumu baletke proizvajala "Fairy Dance". Sigurnost in gracijoznost njenih kretenj in njena gibčnost takoj vzbudijo

pozornost gledalca. Njenemu nastopu je sledil buren aplavz.

Izredno je ugajal naš mladi in nadebudni vijolinist Mr. Lojze Rupnik, ki je zaigral solo J. Raff-ovo: Cavatina. Na klavirju ga je spremljal prof. Milan Trošt.

Prijetno sta nas iznenadila gg. Trošt in Sešek s svojim klavirskim duetom. Njima se vidi, da sta umetnika na tem instrumentu.

Program je zaključila igrica: Fajfca tobaka in čašica kave, ki je povzročila gledalcem obilo vselega smeha. Igrali so: gđc. Martine, gđc. Pirnat in g. Maček. Že imena povedo, da je bila igra dobro igrana.

Glede gmotnega vspeha te prireditve še ne morem podati čitateljem natančnih števil, ker račun še niso zaključeni, toda pričakuje se, da bo čisti dobiček znašal okrog \$250.00.

Kdor hoče biti stvaren in pravičen, bo priznal, da je prireditev dobro vspela vsestransko.

Eden od navzočih.

0

VESELICE V GREATER NEW YORKU

26. februarja zabava "Slovana" v Kočevskem domu na 657 Fairview Ave., Ridgewood, L. I.

23. januarja zabava društva sv. Franiška na 62 St. Marks Pl. — New York, N. Y.

12. febr. veselica dr. sv. Petra na 92 Morgan Ave., Ridgewood, L. I.

26. febr. veselica dr. sv. Jožefa na 92 Morgan Ave., Ridgewood, L. I.

27. februarja zabava z igro pev. in dram. društva "Domovina" na 62 St. Marks Pl., v New Yorku.

Tel.: Orchard 2432

Mesar

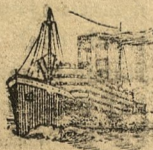
JOHN MELCHNER

priporoča svoje vedno sveže in suho meso ter klobase
16 - 1st Ave. New York, N. Y.

NAJCENEJŠA

voznja v

JUGOSLAVIJO

COSULICH proga

DIREKTNNA SMER POTOVANJA
Kratka železniška voznja do doma po zmerni ceni.

ODPLUJE PROTI TRSTU IN

DUBROVNIKI

PRESIDENT WILSON

25. januarja — 22. marca.

MARTHA WASHINGTON

1. marca — 12. aprila.

Vprašajte za cene in prostore v bližnji agenturi.

PHELPS BROS

2 WEST ST., N. Y.

Dr. M. J. Pleše

zobozdravnik

ordinira

455 West 42nd Street
New York City
ob pondeljkih in petkih
Tel. Longacre 2664

2399 Silver Street
Ridgewood
Brooklyn, N. Y.
Tel. Evergreen 1445

(Ob nedeljah ordinira po dogovoru)

Iz delavskega sveta

NESREČA PRI DELU

Birmingham, Ala. — Ko se je zrušil 40 čevljev visoki železni dimnik v Birmingham Electric Co. sta bila ubita dva delavca, ki sta delala na njem. Dimnik je porušil streho in dva nadstropja. Dva delavca še pogrešajo, deset pa jih je bilo več ali manj ranjenih. Celotno mesto je bilo dalje časa brez razsvetljave.

ODMEVI STAVKE

Newyorški župan Walker je izjavil, da bo sam vodil preiskavo glede obdolžitve American Federation of Labor, da je policija prešla od komunistov, ki so vodili krznarsko stavko, \$50.000 podkupnine. Župan je izjavil, da bo sam tekom preiskave deloval kot sodnik.

Okrajni pravdnik Benton je rekel, da bo uradnike delavske federacije povabil pred sodišče, kakor hitro se vrnejo s svoje konvencije v Floridi. Celotno zadevo bo prepustil porotnemu sodišču.

Ko je policijski komisar McLaughlin v časopisih bral o tej obdolžitvi, je takoj vpeljal preiskavo. Rekel je, da je še vsakokrat, kadar je bila proti policiji dvignjena kaka obdolžba, šel stvari do dna.

Od časa, ko je bila stavka končana, je bilo toliko nižjih in višjih policistov, ki so bili v službi v okrožju stavke, prestavljenih, da bo zelo težko najti krivce.

SMRT VSLED BENCOLOVIH HLAPOV

Državni delavski komisar v New Jersey je pričel s preiskavo zaradi smrti štirih delavcev, pri katerih je bilo dokazano, da so se zastrupili z bencolovimi hlapci. Delali so v usnjarni, kjer se rabi za strojenje usnja bencol. Okrajni fizik dr. Martland je sporočil delavskemu departmentu, da so hlapci zelo škodljivi in strupeni za delavce. Dr. Martland pravi v svojem poročilu, da je delo v tovarnah, kjer se rabi bencol, navzlic dobri ventilaciji, škodljivo. Pri močnem zastrupljenju nastopi smrt takoj, pri kroničnih pa znakov zastrupljenja ni mogoče niti opaziti in smrt nastopi šele, ko je zdravnik komaj opazil kak znak zastrupljenja.

V teh usnjarnah delajo navadno samo tuje in za to nevarno delo dobivajo sramotno plačo 40 do 60 centov na uro.

ŽELEZNICE IN ŽELEZNIČARJI

Medtem ko se železničarji borijo za svoje plače, izkazuje letno poročilo železniških družb velikanski dobiček. Kot je razvidno iz poročila Zveze ameriških železnic, so imele ameriške železnice v enajstih mesecih lanskega leta 100 milijonov dolarjev več dobička kot pa leta 1925. Ta dobiček znaša vevikansko svoto \$1,151,604.395. — To je prirastek za deset odstotkov.

Wall Street Journal nam pove, koliko dobička so napravile posamezne železniške družbe. 32 izmed

41 družb imajo več dobička na delnicah kot pa leta 1925. Druge štiri imajo enak dobiček kot leto poprej, pet družb pa je imelo manj dobička.

Pri dobičku so bile posebno uspešne vzhodne železnice. — Samo Pennsylvania železnica more zaznamovati 105 milijonov dolarjev dobička. Delničarji Baltimore - Ohio železnice so napravili 17 odstotkov dobička na svojih delnicah. Od časa zadnje stavke pred štirimi leti so delničarji Baltimore - Ohio železnice imeli dobička za polovico svojih delnic. Dobilili so namreč 28 milijonov dolarjev dividend, 56 milijonov pa je bilo porabljenih za izboljšanje in povečanje železniškega sistema.

ANGLEŠKI DELAVCI PROTI RDEČIM KRAVATAM

London, Anglija. — Slovite rdeče kravate, katere so imeli navado nositi angleški železničarji, so prišle v nemilost. Mesto njih bodo prišle v navado modre.

Tekom splošne stavke so rdeče kravate povzročile mnogo neprijetnosti, kajti občinstvo je dolžilo železničarje, da so socijalisti in komunisti.

Rdeče kravate so bile prvotno vpeljane, da bi jih bilo mogoče v času nesreče rabiti za signale.

ZA PETDNEVNI DELOVNIK

Po zgledu Henryja Forda so razne delavske organizacije pričele izdelovati načrt za petdnevni delovnik. Delavstvo mora samo najti način, kako je mogoče delo, za katero je bilo poprej treba 44 ur, izvršiti v 40 urah.

Predsednik gradbene industrije O. W. Rosenthal je rekel, da ima Ameriška delavska federacija v svojem okrilju vsega ameriškega delavstva 48 milijonov. — Pri vsem tem, da je dosegla višje plače in manj delovnega časa, še vendar delavstvo ni zadovoljno. Rosenthal zato trdi, da se mu bo v doglednem času v njegovi industriji posrečilo najti pot, da bodo delavci njegove organizacije delali samo po pet dni na teden.

Rosenthal je pozval Ameriško delavsko federacijo, naj svoje delavce dovede do tega, da bodo več producirali, mesto pa, da samo gleda na skrajšanje delovnega časa.

INFLUENCA V EVROP I

Ženeva, Švica. — Poročila na brzojavno vprašanje Lige narodov kažejo, da je influenza zelo razširjena v Franciji, Španiji, Škotski, Norveški, na Poljskem, v Rumuniji, Jugoslaviji, Grški, Švici, na Nizozemskem in v Egiptu. — Na Škotskem je umrlo v decembru 52 oseb za influenco. V Egiptu je obolelo 172 oseb, od katerih jih je 38 umrlo. Na Španskem razsaja influenza skoro po vseh provincah.

Na Nizozemskem je samo v Amsterdamu v enem tednu umrlo 13 oseb za to boleznijo. Na Norveški

kem je v decembru zbolelo za influenco 2754 ljudi. Zdravniški izvedenci Lige pa so mnenja, da je bolezen dosegla svoj višek.

Kodanj, Danska. — Kralju Kristjanu, ki je obolel na influenco, se je stanje obrnilo na boljše, toda mora še vedno ostati v postelji. Zdaj pa je še obolela kraljica Aleksandra.

MLAD PLAVAČ ZMAGOVALEC

Catalina ožina, Cal. — 17-letni Kanadeec George Young iz Toronto v Kanadi je dobil nagrado 25 tisoč dolarjev, katero je razpisal William Wrigley za onega, ki prvi preplava morsko ožino Catalina, ki je široka 22 milj. Ožina se nahaja med Catalina otokom in Long Beach v Kaliforniji. Vseh tekmecev za to nagrado je bilo 101, — med njimi več žensk. Ožino je preplaval Young v petnajstih urah in 42 minutah.

Mrs. Charlotte Schoemmel iz New Yorka, ki je jeseni preplavala razdaljo med Albany in New Yorkom, je opustila plavanje po devetih miljah. Tako so se tudi druge tekmovalke kmalu utrudile ter opustile plavanje.

Young, ki ni imel denarja za vožnjo po železnici, se je s kolesom pripeljal iz Kanade v Kalifornijo ter prinesel s seboj 60c. Zdaj pa se bo vrnil s voto \$25.000.

Umrli je

v Kranjski gori na sv. Štefana večer komaj 28 let stari okrožni zdravnik dr. Otmar Oblak. Pred dobrim letom je nastopil tu svojo prvo službo. Konec lanske zime je bil ponoči poklican k bolnici v Srednji vrh. Ker je preveč hitel v hrib, je že nazaj grede bruhal kri. Pojavila se je nato srčna napaka, kateri se je pridružil še hud prehlad. Moral je takorekoč kot žrtev svojega poklica v prezgodnji grob.

GROZOVITOSTI KITAJSKIH ROPARJEV

Peking, Kitajska. — Reparji so obkolili vas Wageepoa v provinci Šantung, požgali vse hiše in pomorili vse prebivalstvo 1000 oseb. Nikdo ni ušel smrti. Reparji so zaklelili vse hiše, jih zažgali in ljudje so večinoma zgereli; kar pa jih je skušalo pobegniti, so jih roparji postrelili ali poklali. Celotno otroke so razsekali na kose.

NAZNANILO

Cenjenim čitateljem naznanjamo, da naš zastopnik MR. FRANK LUKANCICH potuje po državi Pennsylvania in da je pooblaščen pobirati naročnino za “Naš Dom”. Cenjenim rojakom ga toplo priporočamo. Uprava “NAŠEGA DOMA”.

SLOVENSKE COLUMBIA PLOŠČE

a) NAJNOVEJŠE:

- 25057—Slovenec sem, kvartet ‘Jadran’ Perice, kvartet ‘Jadran’.
- 25056—O mraku, poje kvartet ‘Jadran’ Dolenjska, poje kvartet “ ”.
- 25055—Vigred se povrne, moški kvartet Oj Doberdob, moški kvartet.
- 25054—Bodimo veseli, polka, dom. godba, Na Jadranski obali, dom. godba.
- 25053—Jaz bi rad rudečih rož, kvartet Hribčki ponižite se, kvartet.
- 25052—Na veselje svatje, harmonika, Na adriatskem bregu, harmonika.

b) POSEBNO ZA PREDPUST:

- 25044—Triglavski valček, 3 harmonike Coklarska koračnica, “ ”.
- 25043—Polka šparjev, “ ” Ti si moja, valček, “ ”.
- 25041—Veseli rudarji, “ ” Sladki spomini, “ ”.
- 25040—Hojer valček, “ ” Pečarska polka, “ ”.
- 25027—Sobotni večer, — harmonika in ksilofon, Nedeljska polka, harmonika in ksilofon.
- 25020—Štajerska, Fr. Lovšin, — harmonika, Stari kranjski valček, — harmonika.
- 25019—Gorica, igra slovenski tercet. Štiglic, igra slovenski tercet.
- 25014—Planinsko veselje, — domača godba, Čevljarska polka, — domača godba.
- 25013—Ob planinskem jezeru, — domača godba, Mlatiška polka, domača godba.
- 25002—Juhu valček, Fr. Lovšin, — harmonika, Domžalska polka, F. Lovšin, — harmonika.
- 25050—Orlovska koračnica, — Orjuna koračnica, godba s petjem.
- 25048—Na kranjskih gorah, — igra orkester, Gospodarstvo, igra orkester.
- 6137—Sijaj, sijaj solnce, — Ponočni pozdrav, moški kvartet.
- 7993—Milka, oj srček moj, — moški kvartet, Deklica mila, mešani kvartet.

3 plošče skupno s poštnino stanejo \$2.50.

5 plošč skupno s poštnino stanejo \$4.00.

10 plošč skupno s poštnino stanejo \$7.50.

Za Canado stane vsaka plošča 85c skupno s poštnino.

Z vsakim naročilom od 5 ali več plošč pošljemo 100 igel zraven zastonj.

V zalogi imamo še mnogo drugih plošč.

PIŠITE PO CENIK NA: —

JUGOSLAV AMERICAN CORP.
455 W. 42nd Street,
New York, N. Y.

JOSEPH CESARK REAL ESTATE

Kdor si želi postaviti hišo, kakoršno hoče imeti, naj se obravi na mene in mu preskrbim zidavo. Taka hiša ga bo veljala manj kot pa bi kupil že gotovo hišo

42 Halleck Ave. Ridgewood, L. I.
Telephon: Evergreen 6566

NAS DOM

(OUR HOME)

Slovenian Weekly issued every Thursday
Owned and published by: NAŠ DOM PUBLISHING CO.

Dr. J. M. Plese, Pres., Ignacij Hude, Manager
Office: 455 W. 42nd St., New York, N. Y.

Slovenski tednik za gospodarstvo, izobrazbo in zabavo. Izhaja vsak četrtek. Cene oglasov po dogovoru. Rokopisi se ne vračajo. Naročnina za Združene države in Kanado za celo leto \$2.50, za pol leta \$1.25.

Za Evropo za celo leto \$3.00

Dopise, članke, naročnino in sploh vse, kar ima stik z uredništvom ali upravnistvom, naj se pošlje na naslov:

NAŠ DOM, 455 W. 42nd St., New York, N. Y.

NAŠIM DOPIŠNIKOM

S kakim zanimanjem vsakdo bere dopise v vsakem listu. Skoro vsakdo najprej pogleda dopise. To je tudi razumljivo, kajti vsak se zanima za razmere po raznih naselbinah, skoro vsakdo ima tudi tu ali tam kakega bližnjega sorodnika ali prijatelja ter želi o njih kaj izvedeti.

V dopisih ravno pogosto beremo o tem ali o nem, ki ga poznamo in nas zelo zanima, ako slišimo, kako ta ali oni živi in kaj se mu je dogodilo in pripetilo.

Vsakdo tedaj rad bere dopise. Malokdo pa jim rad piše. K pisanju se je zelo težko pripraviti in to je tudi vzrok, da ima vsak časopis le premalo dopisov.

Le malo število naših rojakov je, ki poročajo razmere in dogodke iz naših naselbin, na tisoče pa je takih, ki te dopise z veseljem prebirajo. Marsikdo v svojem dopisu priporoča čitateljem, da bi kdo pisal in poročal iz drugih naselbin, pa malokdo vstreže tej želji.

Posebno v sedanjem času je zelo važno, da bi bili vsi dobro poučeni o delavskih razmerah po naselbinah. Marsikje so ljudje brez dela in radi bi delali, pa nimajo kaj. Po drugih krajih zopet je mnogo dela in delavcev primanjkuje. Take razmere bi se najlažje pojasnile potom dopisov v časopisu in pomagano bi bilo marsikom.

Priporočali bi tedaj našim čitateljem in rojakom, da bi se za to stvar malo bolj zavzeli ter nam poročali o razmerah in dogodkih, veselicah, zabavah in prireditvah, o družinskih dogodljajih, o rojstvih, porokah in smrti v naselbinah. Tako bomo vsi dobro poučeni o življenju naših rojakov, kar nas bo navdajalo z velikim veseljem.

Raztreseni smo po veliki ameriški državi in ni nam mogoče, da bi se shajali, toda ne smemo se odtujiti samim sebi. Med nami bi morala biti neka vez, ki bi nas držala v skupnosti ter bi z združenimi močmi delovali za boljši napredek. V tej oddaljenosti pa nas ne more držati skupaj nobena druga stvar, kot ravno dopisi.

Nekateri si dopisujejo med seboj potom pisem, toda to je samo zveza samo dveh oseb. Marsikaj je v našem življenju, kar zanima vse in je marsikom v velik prid, ako bi za to ali ono vedel. Vse to pa dokažemo z dopisi v časopisih.

Dolgi so zimski večeri, nimamo krajev, kamor bi zahajali na kratko razvedrilo in zabavo. Marsikom se zdeha vsled dolgega časa. Tak bi imel najlepšo priliko, da bi sedel k mizi in za kak list napisal kratek dopis. S tem ne izgubi prav nobenega časa, pač pa se sam vežba v boljšem pisanju.

Posebno velike važnosti so dopisi iz farmerskih naselbin. V tem letnem času imajo zlasti mnogo časa farmerji in radi prebirajo časopise. S posebnim zanimanjem berejo poročila kakega farmerja, kaj je pridelal, kateri pridelek se mu je najbolj obnesel, koliko je priredil pri živini itd. Iz tega farmer, ki bere tak dopis, razvidi, s kako stvarjo je njegov farmerski tovariš imel največ dobiček in nato sam lahko poskusi isto in mu bo pogosto v korist. Tako se farmerji potom dopisov o marsičem poučijo in si pomagajo k boljšim razmeram.

Koliko je še naših rojakov po raznih rudnikih in tovarnah, ki bi radi kupili farmo. Poglavitno vprašanje pri tem pa je, kje je najboljša zemlja, da bo vredno kupil zemljišče, ki mu bo prinašalo dovolj pridelkov. Raznih agentov je povsod dovolj, ki hvalijo zemljišča, ki so na prodaj. Toda vsakdo ve, da takim agentom ne smemo verjeti, kajti marsikdo je že bil speljan na led. Ravno pri tem je največje važnosti, da bi farmerji potom dopisov poročali, kake razmere so v njihovem kraju, za kateri pridelek je tamošnja zemlja najbolj pripravna. Tako bi si vsakdo lahko izbral kraj, kjer bi se hotel naseliti na farmi.

In čim več domačinov je skupaj, tem več zadovoljnosti je med njimi, več zabave in veselja. Pa organizirajo se tudi lahko v kako kmetijsko zadrugo, ki članom prinaša samo dobiček. Tako si medsebojno pomagajo, da lepše vspevajo pri svojem delu.

Priporočamo tedaj vsem našim čitateljem, zlasti pa še farmerjem da posvečite nekaj ur tudi pisanju in nam poročate o vsem tem, kar se pri vas godi. Zanimalo nas bo vse in kdo ve, ako tudi sami ne boste imeli od tega dobiček.

VSLED NEPOZNANE BOLEZNI PIŠE NAZAJ

Na sliki vidimo 6 let starega Willie Cozensa iz Londona, ki ima neko posebno bolezen, katere zdravniki ne morejo določiti. Telesno je pravilno razvit, toda vsled nepravilnega razvoja možganov piše narobe, tako da prične na desni strani ter piše proti levi. Tudi črke so obrnjene narobe.

PRVO LETOŠNJE SKUPNO POTOVANJE V STARI KRAJ

preredimo na francoskem parniku "PARIS", ko odpluje iz New Yorka

na 23. aprila 1927.

"PARIS" je zlasti za tretji razred priznana najboljši parnik. Kakor na dosedanjih skupnih potovanjih se bodo tudi to pot nudile našim potnikom razne posebne ugodnosti in naš zastopnik bo potnike spremljal prav do Ljubljane.

Potniki raj se čim prej prijavijo, zlasti ne-državljeni, da jim bomo mogli preskrbeti še pred odhodom povratno dovoljenje (Permit), na podlagi katerega se bodo lahko nemoteno vrnili nazaj v Ameriko.

DRUGO SKUPNO POTOVANJE SE VRŠI ISTO-TAKO na PARNIKU "PARIS" in sicer 4. JUNIJA.

Razume se, da Vas lahko in radi odpravimo z vsakim drugim parnikom.

Ravno tako se vselej obrnite na nas:

- 1) kadar ste namenjeni poslati denar v stari kraj;
- 2) če želite dobiti denar iz starega kraja;
- 3) ako ste namenjeni dobiti kako osebo v to deželo;
- 4) kadar rabite kako pooblastilo, izjavo, pogodbo, ali notarsko listino, ali če imate kak drug opravek v starem kraju.

SLOVENSKA BANKA

ZAKRAJŠEK & ČEŠARK

455 W. 42nd Street : : New York, N. Y.

Zgodovina Jugoslovanov.

(Nadaljevanje.)

Takšno stanje je ostalo vso naslednjo dobo v razmerju med Slovenci in Bizantinci. Slednji so se zavedali, da veliko več tudi s silo ne dosežejo, zlasti ne v notranjosti polotoka; zato so se zadovoljevali z obstoječim stanjem. Slovenska plemena so živela dejansko s svojimi knezi, oziroma župani in političnimi uredbami popolnoma svobodno. Občutnejše je prišla bizantinska nadoblast do izraza le v primorskih pokrajinah, na eni strani ob Jadranskem morju, kjer je gospodovalo bizantinsko brodogradje ter vzdrževalo v dalmatinskih primorskih mestih tradicijo cesarske oblasti, na drugi strani pa ob Egejskem morju. Edinole ob Strumi ter sploh v južni Macedoniji in pa v Heladi so bili v tej dobi večkrat hujši boji med Bizantinci in pa slovenskimi plemeni, ker so ta prepogostem napadala obrežna mesta ali pa gusarila po morju. Ponovno se je zgodilo, da so cesarji nadvladane Slovence v večjem številu preselili v Malo Azijo, kjer so njih vojniki tvorili v vojski posebne vojaške oddelke. Ali ravno o teh poročajo sodobni pisatelji pogostem, da so v boju kratkomalo zapustili Bizantince ter prestopili na arabsko stran.

Opazujemo torej med Bizantinci in priseljenimi Slovenci podobno razmerje, kakor je bilo svoj čas med prvimi in raznimi germanskimi narodi, na primer iztočnimi in zapadnimi Goti; formalno priznanje njih nadoblasti, dejansko pa popolna samostojnost doseljenega ljudstva.

Kakor v VI. tako so tudi tekom VII. in VIII. stoletja Slovenci pogostem vstopali v bizantinsko vojaško službo kot najemniki.

Kako so se na podlagi plemenske organizacije začele razvijati večje države, o tem nam je malo znanega. Tik pred koncem 8. stoletja so že obstajale naslednje politične enote:

Hrvatska država, ki jo nazivljamo točneje kot primorsko ali dalmatinsko Hrvatsko; razprostirala se je od izliva reke Raše v iztočni Istri do izliva Cetine, pa do Jadranskega morja nekako do Vrbasa.

Panonska Hrvatska, ki se je razprostirala med Dravo in Savo, pa od gorske skupine Risnjak do Une in gorovja Plješivica; njeno središče je bilo v Sisku. Do razpada avarske države je ta država pač še priznavala nadoblast avarskih kakanov, kakor tudi ostali Slovenci po današnjem Sremu in v sosednih predelih dosedanje južne in južnozapadne Ogrske. O lastnem slovenskem imenu za to pokrajino nam ne povedo najstarejša poročila. Šišče sklepa, da je tu veljalo ime Hrvatov.

Ozemlje Neretljanov se je razprostiralo med Cetino in Neretvo ob morskem obrežju; prebivalci so bili izredno drzni in bojeviti gusarji; njih središče je bilo mesto Omiš ob ustju Neretve. V poznejšem srednjem veku se je ta pokrajina imenovala tudi Krajina, obmejna zemlja.

Zahumlje (tudi Hlm, Hum ali

Humska zemlja imenovano) se je razprostiralo ob obali od Neretve do Dubrovnika, obsegalo pa je tudi večji del doline Neretve v notranjosti. To je pokrajina, ki je dobila pozneje v 15. stoletju ime — heregovska zemlja, — današnja Heregovina.

Travunija ali Trebinje, dežela na obali od Dubrovnika do Kotora ter ob Trebinjstici; najbolj zanimiv njen del je župa ob morju, imenovana oblast Konavljanov.

Duklja, tudi Dioklitia imenovana, ki je obsegala obrežje med Kotarom ter izlivom Bojane ter Drina in zaledje, torej nekako južno polovico Črne gore ter vso dolino Skadarskega jezera. Obmorski del se v srbskih virih posebej označuje kot Primorje.

V notranjosti je bila ob goreni Bosni, ki se je pozneje znatneje razširila, pokrajina Bosna in pa prava Srbija, tudi Raška imenovana, dežela, oddaljena bodisi od morja kakor od Donave, obsegajoča pokrajino ob Limu, Pivi in Tari, dalje porečje Ibra in gorene zapadne Morave.

O začetnih političnih organizacijah oziroma imenih plemen na ozemlju južno in vzhodno odtod, bodisi na jug v Macedonijo, bodisi na vzhod proti Serdiki (Sofiji) nimamo točnejših zgodovinskih podatkov. Pač pa so se nam v frankovskih virih ohranile vesti o plemeni Timočanov in Braničevcev v današnji vzhodni Srbiji.

Severno od navedenega ozemlja se je razprostirala pokrajina, po kateri je veljala nadoblast avarske države. Semkaj spada pokrajina ob dolnji Moravi v Srbiji, enako Banat in Srem. Prav tako je bilo pod oblastjo Avarov vzhodno ozemlje današnjih in nekdanjih Slovencev.

Dalje proti severozapadu pa je bila svobodna Karantanija s središčem v današnji Koroški. Tudi o njej so naše historične informacije zelo pičle; ne vemo, katero ozemlje je razen prave Koroške spadalo k nji; ne vemo za gotovo, ali nam je pod tem imenom razumeti tudi današnjo Štajersko, oziroma nje dele, dasi je to verjetno. Dalje tudi ni znano, ali je pripadala k nji današnja Kranjska, ali pa je obstajala že takrat kot poseben del, kakor se nam pozneje pokaže pod imenom Krajina (Chrayna, Carniola); verjetneje je slednje. Razmerje karantanskih Slovencev do Avarov nam tudi ni natančneje znano.

Iz navedenega je razvidno, kako pomanjkljivo je naše znanje o zgodovini te dobe naše preteklosti. Nikjer nimamo o nji dovolj konkretnih podatkov, tako da si ne moremo napraviti dovolj jasne slike. Vzroka za to nam je iskati pač v okolnosti, da smo bili sami še na tako nizki stopnji civilizacije, da si nismo ohranili lastnih historičnih zapiskov. Kar je danes znanega o naši preteklosti, vse poteka iz tujih virov, iz zapiskov višje civiliziranih sosedov, bodisi Bizantincev, Longobardov, Bavarcev ali Frankov, kateri so se vzpričo vpliva romanskega prebivalstva ter krščanske cerkve kmalu povzpeli na višjo civilizacijsko stopnjo. Ti naši sosedje pa seveda poročajo o nas toliko, kolikor so

prišli z nami v dotiko. To se je seveda zgodilo pred vsem ob mejah našega novega narodnega ozemlja zato smo o obrobni odnosih razmeroma najbolj poučeni. Ali ti viri poročajo le toliko, kolikor je bilo iz kakršnihkoli vzrokov za sosedse važno ali potrebno, zato so ta poročila netočna, pa tudi premalo objektivna in tvorijo le nekake odlomke. Ako si torej skušamo napraviti pregledno sliko o tej dobi, moramo imeti vedno pred očmi, da je vse to, kar nam je sporočenega, kar nam je površno znane, le del tega, kar je bilo. — Na podlagi tega, kar nam je znane, si rekonstruirati celotno sliko o tej dobi moramo imeti vedno pred očmi, da je to stvar raziskavanja, ki je seveda zelo težavno, pa tudi zelo kočljivo. Zakaž paziti je treba, da slika ne bo popačena po subjektivnem nazoru raziskovalca. Vrh tega moramo priznati, da smo v tem šele v začetku lastnega dela in da čaka tu našega historika še mnogo težavnega truda — v kolikor se seveda pomanjkljivost in pomanjkanje virov sploh dasta nadomestiti.

V navedenih južnoslovenskih državah so polagoma zavladale dedne vladarske rodbine, od katerih poznamo le posamezne člane. Žalibog se nam ni ohranil niti domači slovenski naslov teh vladarjev; grški viri jih imenujejo arhon, latinski pa dux. Naslov vojvode je ohranjen šele iz poznejše dobe, knez pa šele od okrog leta 1050. Stari župani so bili slejkoprej načelniki posameznih žup.

Južni Slovani prvotno niso imeli plemstva, kakor ga tudi razni germanski narodi niso imeli. — Razvilo se je šele pozneje iz sorodnikov vladarjev, plemenskih poglavarjev in državnih uradnikov.

Število sužnjev je bilo pri južnih Slovanih v tej dobi še zelo veliko. Del prvotnega prebivalstva je zapadel suženstvu; ob vojnih pohodih, bodisi na suhem, kakor po morju, so ugrabljali prebivalce obojega spola ter jih potem porabljali ali prodajali kot sužnje; še dolgo v srednji vek je obstajala na primer za moče pravica, nezvesto ženo, ki ni imela imetka, prodati za sužnjo.

Za nadaljno zgodovino južnih Slovanov, za njih politične tvorbe kakor naprimer glede pokristijanjenja, so važne velike politične spremembe, ki so se bile izvršile okrog južnoslovenskega ozemlja, zlasti začevši z zaključkom 8. stoletja.

(Dalje prihodnjic.)

RUSIJA MORA BITI PRAVLJENA

Moskva, Rusija. — Klement Worošilov, Trockijev naslednik kot poveljnik rdeče armade, je na ko-

munističnem kongresu povdarjal, da je vedno večja nevarnost za vojno.

“Vse dežele,” je rekel Worošilov, “ki obdajajo Rusijo, se s pomočjo Anglije pripravljajo, da nas napadejo. Zato je potrebno, da militariziramo vse naše prebivalstvo — v prvi vrsti delavski razred, in v naših časopisih moramo voditi živahno kampanjo, da pripravimo narod na boj.”

Worošilov je posebno opozarjal na naglo oboroževanje Anglije na morju in na njeno prizadevanje, da bi naščuvala druge države proti sovjetom. Po njegovem mnenju so Anglija in njene zaveznice že sklenile, da vdarijo letos na Rusijo. Sovražniki Rusije z zavistjo opazujejo gospodarski razvoj Rusije in se je zato boje, zato iščejo tudi najmanjši povod za vojno. — S tem upajo dovesti do gospodarskega poloma Rusije in do padca sovjetov. Worošilov je rekel, da bi sicer prinesla vojna veliko gospodarsko breme na ruski narod, toda končno bo Rusija triumfiral.

NEPRIJETEN TISKOVNI POGREŠEK

Ko je bila za vladanja Ludovika Filipa zopet enkrat ministrska kriza, je bilo čitati nekoga jutra v vladnem časopisu, to-le naznani- lo: — Njegovo veličanstvo kralj je povabilo večeraj Thiersa k sebi in mu poverilo sestavo novega ministrstva. Thiers je kralju nemudoma odgovoril: — Samo ena stvar mi je žal, da vam ne morem zaviti vratu kakor kakemu indijskemu petelinu. —

Par vrstic spodaj je bilo pa to-le naznani- lo: — Poizvedbe sodni- je so imele že uspeh, zaprli so morileca iz ceste Pot-de-Fer. Pa ne čuti nebena kesa, celo tako predr- zen je bil, da je preiskovalnega sodnika hudo razžalil. Vpil je: — Bog in ljudje so bi priča, da nisem imel nikdar in nikoli bolj vroče želje, kakor služiti zvesto in udano vam in svoji domovini!

Stavce je oba stavka premenil. Lahko si predstavljamo obraz, ki ga je napravil kralj spričo groznega naklepa svojega najboljšega ministra.

Čitatelem “Našega Doma”

naznanjam, da sem otvoril v CLEVELANDU

TRGOVINO Z MUZIKALIJAMI

Vse najnovejše gramofonske plošče in piano - role so vedno v zalogi.

Razpošiljam po vseh slovenskih naselbinah širom Amerike ter se rojakom tople priporočam.

Clevelandski naročniki “Našega Doma” tudi lahko obnove naročnino v moji trgovini.

FRANK KURNIK

6221 St. Clair Ave.,
Cleveland, Ohio.

SLOVENSKI FOTOGRAF

Ob priliki kake poroke ali društvene svečanosti se priporočam našim rojakom v Pittsburghu, Pa. in okolici za izdelovanje fotografij in povečanja slik.

Ako mi sporočite z dopisnico, pridem tudi na dom.

SVOJI K SVOJIM!

Dobro delo po nizki ceni

FRANK OBLAK

4905 Butler St.

Pittsburgh, Pa.

Z A N A Š E D O M O V E

KUHINJA

RAZLIČNO GOVEJE MESO

Navadno kuhano goveje meso.

Vzemi kuhano goveje meso iz juhe, razreži ga na enake, pol prsta debele koščke, zloži na krožnik; potresi jih s soljo ter oblij z juho. Obloži ga potem z različnimi praženimi prikuhami in daj še posebe v skledico kako toplo ali mrzlo omako. Pri večjih pojedinah se dasta topla in mrzla omaka obenem na mizo.

Roastbeef. Vzemi dva do dva in pol funta mehke strani (šimbas ali Rostbraten), odreži spodaj kosti in na vrhu mastno kožo, rebra pa naj ostanejo notri; zdaj nasoli, potresi s poprom in pusti tri ure v soli; potem peči dve uri, toda prideni še dve žlici juhe ter polivaj z maslom. Ko je pečeno, odlij mast; namesto te, vlij v kozo nekoliko juhe ter s tem polij že razrezano pečenko, pa daj na mizo; okrog nadevaj pečenega krompirja, posebej v skledici pa jabolčen ali jajčen hren.

Sesekana pečenka. Kupi dva funta pljučne pečenke ali lepe govedine, potegni kožo z nje, mast pa pusti, sesekaj jo ali zmelji; zreži za pest slanine na kocke, oribaj dve žemlji in jili namoči v vodi, razgrej dve unči presnega masla ali masti, deni vanj drobno zrezane čebule ali zelenega peteršilja ter ožeti žemlji in 4 žlice smetane; ko se skuha, odstavi, deni v skledo, zmešaj in še primešaj eno jajce, mešane dišave, limonove lupinice, precejen sok ene majhne limone, zrezano slanino in meso; to osoli, dodaj pol žlice moke in dobro zmešaj. Potresi desko z moko, deni to nanjo tako, da narediš obliko štruca; potem jo za 4 prste nadebelo raztlači. Deni v kozo na šnite zrezane slanine in kake masti, deni mesno štruco noter, polij po vrhu z vročo mastjo ali maslom ter peči počasi pol ure medtem večkrat odlij pa zopet polij in pazi, da se ti ne pripali. Ko je lepo rumena, jo deni na desko, prereži podolgem, potem počez na prst debele koščke. Mast odlij in prilij mesto nje malo juhe; to precedi na zrezano in na krožniku naloženo meso; okrog pa nadevaj pečenega krompirja, krompirjeve klobasice ali pa polento.

Ponarejen srnin hrbet. Prav fino zmelji ali sesekaj dva funta govejega mesa (še bolje je, če vzameš polovico prašičjega mesa); prideni k mesu 5 unč kruha, namočenega v mrzli vodi ali juhi in ožetega, pol žlice čebule in malo zrezanega peteršilja, sevretga v žlici masti; nadalje prideni malo popra, dve zrnji strtega česna, pol žlice soli, malo prekajene slanine, zrezane na drobne kocke in eno jajce. Vse to z rokami prav dobro ugneti in upodobi podolgovato za pest debelo štruco, povaljaj jo v moki in položi v pločevino. Razbeli nekoliko masti in jo zlij na štruco ter jo peči pol do

tri četrt ure, medtem jo večkrat polij. Ko je štruca lepo rumena, jo polij s kisló smetano in čez malo časa prilij še zajemalko juhe. Ko sok malo prevre, zreži pečenko na koščke, zloži jih na krožnik in polij s sokom; okrog naloži praženega riža ali krompirja.

Sesekani goveji zrezki. Sesekaj dva funta govejega mesa; lahko tudi kake ostanke pečenke ali kuhane govedine prisekaš ali zmelješ. Prideni malo strte čebule, česna, zelenega peteršilja, soli, malo popra in 4 unče namočenega ter ožetega kruha. Vse to z rokami prav dobro pogneti in razdeli v 7 ali 8 zrezkov, lepo jih okroglo ali na štirikotnike oblikuj, potresi jih z moko in v vroči masti speci. — Pečenim odlij preobilo mast, prilij malo smetane ali juhe, ali pa samo juhe. Zloži zrezke na krožnik, oblij s sokom in daj s krompirjevim pirejem na mizo.

Meseni cmoki v paradižnikovi omaki. Zmelji poldrugi funt svežega govejega mesa. Prideni mu 4 unče namočenega ter ožetega kruha, sevrté čebule, zelenega peteršilja, popra, česna, soli in eno jajce. To dobro z rokami ugneti in oblikuj za debel oreh velike emoke, povaljaj jih v moki in sevri v masti.

Omaka: Prepraži v dveh žlicah masti pol na koleščke zrezane čebule, pol enako zrezanega korenja koreniko peteršilja in kakih 6 dobro zrelih paradižnikov, ki si jim odstranila sok. Ko je vse to zarumenelo, potrosi s tremi žlicami moke, ko tudi to nekoliko zarumeni, prilij sok od paradižnikov in par zajemalk juhe ali vode. Vre naj še četrt ure. Zdaj precedi v drugo kozico, prideni malo vina, za nožev vrh paprike, malo sladkorja in potrebno sol. Stresi notri emoke, kjer naj še vro nekaj minut. Daj emoke z omako vred v skledi na mizo. Poleg daš lahko makarone, testeni grah ali pražen riž.

ZDRAVSTVO

(Nadaljevanje)

ŽELODEC.

Želodec je eden najmenitnejših delov našega života, če že ne najmenitnejši. Brez skrbi smemo reči, da je on gospodar v našem telesu. Naj se le želodec začne kujati in takoj smo pri kraju s svojo močjo; vse tlec ima pod svojo komando. Če je torej pri človeku želodec izpriden, se vse telo čuti bolno in je tudi v resnici. Želodec ima podobo kožnate vrčce, katera leži v trebušni votlini pod prepono. Pkriivajo ga spredaj jetra, po vrhu ga odeva plast vezne tkanine, čez in čez ga s črevi vred pokriva še pečica.

Želodec meri 25 do 30 centimetrov po dolgem in 14 centimetrov v višavo. Z ustni je zvezan po požiralniku na svojem lexem, obenem širjem koncu, s črevi pa se veže pri vrtarju na svojem ožjem

koncu. Na obeh straneh ga zapirajo krožaste mišice, ki ostanejo tako dolgo zaprte, dokler želodec ne prebavi ali ne prekuha jedi. Notranjeva stran želodca je polna mišičastih vlaken, ki krčijo želodec, da povzročá nekako valovito gibanje v njem, katero jedi pomika naprej v čreva. Prazen želodec je poln gub, pri polnem se gube izgube. Notranja stena njegova izločuje poseben sok, imenovan želodčna kislina, katera razkraja kemično použite jedi. Te kisline se izloči v želodcu vsak dan približno šest kilogramov in ta je, ki izpreminja vsa jedila v nekakšno kašo, katera se potem iz želodca pomakne v črevo.

SRCE

Srce je središče človeškega življenja, obenem središče krvnega obtoka. Iz njega se pretaka kri po telesu in vanj se zopet iz telesa vrača. Srce je razdeljeno v štiri votline ali kamre. Doljni dve sta večji in se imenujeta desni in levi prekat, zgornji dve pa sta manjši in se imenujeta desni in levi pridvor. Nad vsakim prekatom je dotični njegov pridvor ločen po posebni zaklopnici od njega.

Podobe je hruškaste, debelo kakor pest in zavito v srčni mehur, kateremu pravimo srčnik. Ta srčnik ima zmožnost skrčiti se, s čemer se zmanjša notranja srčna votlina, iz katere se obenem požene kri v žile. To krčenje in odnehavanje imenujemo bitje srea. Pri zdravem telesu udari srce v eni minuti po sedemdesetkrat, v razdraženosti, boleznih in pri otrocih pa udari srce ali žila, ki je eno in isto, po stokrat v eni minuti. Starim ljudem udari srce na minuto 75, do 80krat.

Naloga srca je dvojna. Prvič potiska iz sebe zdravo rdečo kri po vsem telesu, drugič pa sprejema zopet iz telesa temnordečo sprideno kri, katero potem pošilja v pljuča v popravo, katera mu vračajo potem zopet zdravo. Godi se pa ta reč tako-le:

Srce se skrči in obenem potisne na levi strani iz levega prekata zdravo rdečo kri v veliko žilo odvodnico, po kateri se razlije kri po vsem telesu, na desni strani pa iz desnega prekata temnordečo kri, katera se je iz telesa v srce, in sicer v desni pridvor vrnila, v pljuča. Ko se pa srce zopet razširi, izlije se iz desnega pridvora temnordeča kri v desni prekat, da pojde pri prvem krčenju v pljuča. V levi pridvor priteče potem iz pljuč prenovljena, zdrava rdeča kri po pljučnih dovodnicah ter se izlije v levi, pod pridvorom stoječi prekat, od koder gre pri prvem krčenju zopet po telesu. Obtok krvi iz srca po telesu se imenuje veliki obtok, oni iz srca v pljuča pa mali obtok krvi.

Tistim žilam, ki kri iz srca po telesu odvajajo, pravimo odvodnice ali arterije in so napolnjene z rdečo krvjo. Onim pa, po katerih teče kri nazaj v srce, se pravi dovodnice ali vene. V zvezi so med

seboj po jako tankih žilicah lasnicah ali laskovicah, kjer kri tako rekoč prihaja iz arterij v vene. — Take lasnice imamo v telesu tri, in sicer eno v velikem, drugo v malem oboku, tretjo pa v drobno. Lasnice drobavja se zbirajo vse v eno veliko žilo, kateri se pravi vratnica, latinski vena portae. — Po tej žili prihaja vsa temnordeča kri iz drobavja v jetra, kjer se izločuje žolč iz nje. Iz jeter se šele vrača ta temnordeča kri v veliko dovodnico in v desni srčni pridvor.

O hitrosti krvnega toka trdijo učenjaki, da znaša taisti v veliki odvodnici vsako sekundo po pol metra in da kri v človeku krvni obtok, veliki in mali, dokonča v 23 sekundah. Iz vsega tega sledi, da mora srce pač imeti silno moč, kar je tudi res. Srce deluje s toliko silo v človeškem telesu ali z drugimi besedami, srce pritiska s toliko silo na kri, da taista lahko 150 mm visoke mstebričku živega srebra ravnotežje drži. Vsa moč pa, kar jo srce razvije v 24 urah, bi na en mah združena dvignila 60.000 kilogramov teže en meter visoko. Ali ni to silno mnogo? — Srce bije hitreje, če človek dela ali stoji, kakor pa če leži ali sedi. Iz tega je razvidno, zakaj se človek po končanem delu čuti utrujenega. Srce potrebuje namreč počitka.

Domačih zdravil za srce, srčne bolečine in "srčne rane" nisem mogel nič pravih dobiti, da bi se mi bile namreč zdele kaj prida. Zato tudi ne bom nikalih omenjal.

NASVETI

Kako se napravi v kratkem gosta živa ograja.

Ograje je treba na vsak način pri zemljišču, ako se hoče zabraniti vhod ljudem in živini. Zemljišče se sicer lahko ogradi tudi z mrtvo ograjo, toda taka ne stane samo mnogo denarja, ampak je treba mnogo časa za njeno vzdrževanje poleg velikih stroškov. Da se denar prihrani, je najbolje, da se napravi živa ograja. Najboljši za tako živo ograjo je beli trn. Ako se hoče napraviti živo ograjo, naj se zemlja prerigola do jarda globoko in če je pusta, naj se med rigolanjem nekoliko pognoji z razkrojenim hlevskim gnojem ali pa s kompostom. Ko se zemlja sesede in nič več ne zmrzuje, naj se napne vrvice in naj se vsade sadike na razdaljo petnajst centimetrov. Ko je prva vrsta dovršena, naj se napne vrvice proč od prve vrste 15 centimetrov in naj se vsade sadike v drugi vrsti tako, da nastane s sadikami nekaj trikot. Za vsakih sto metrov dolžine se potrebuje približno 1500 sajenic ali sadik.

"Naš Dom" mora v vsak slovenski dom v Ameriki!
Agitirajte zanj!

PRIPOROČANE SPREMEMBE PRISELJENIŠKEGA ZAKONA

Predsednik Coolidge je v svoji poslanici, s katero je otvoril sedanje kratko zasedanje kongresa, namignil, da bi bilo treba sprejeti nekatere spremembe k priseljeniškemu zakonu, ki bi omogočile prihod ožjih sorodnikov tukaj nastanjenih prebivalcev.

To potrebo poudarja sledeči stavek v predsednikovi poslanici:

"Dočim se je omejitev priseljevanja vzakonila deloma v priloge delaveem in v svoji celoti v korist vsej deželi, vendarle ista iz človekoljubnih ozirov ne bi smela povzročati nepotrebne ločitve družin in odvisnih sorodnikov od naravnega vira za njihovo vzdrževanje."

Delovni tajnik je pravkar izdal svoje letno poročilo in v njem podaja nekoliko bolj konkretnih priporočil, ki bi v gotovi meri olajšala sedanje težkoče glede prihoda sorodnikov iz starega kraja. Delavski tajnik priporoča, naj se pravica do izvenkvotne priselitve raztegne tudi na soproge ameriških državljanek, kakor tudi na nekatere sorodnike ameriških državljanov. Kar se tiče žen in otrok tukaj nastanjenih inozemcev, naj se jim podeli pravica do prednosti v kvoti.

Glede teh svojih poročil pravi tajnik sledeče:

"Žene ameriških državljanov in njihovi neporočeni otroci pod 18. letom so po priseljeniškem zakonu od leta 1924 priseljeni izven kvote. To je popolnoma prav, ali ta razred izvenkvotnih priseljenec bi se meral raztegniti tako, da se vključi tudi soproge ameriške državljanke. Nadalje bi bilo potreba dodati določbo, ki naj dovolj prihod nedoletnih neporočenih otrok in gmotno odvisnih staršev tudi potem, ko se je kvota izčrpala. (To pomenja, da oni sorodniki ameriških državljanov, ki uživajo sedaj prednost v kvoti, namreč otroci med 18. in 21. letom ter oče in mati, bi se, ko se je kvota izpolnila, pripustili kot izvenkvotni priseljenici.)

"... Kar se tiče kvotnih priseljenec, bi jaz iz človekoljubnih ozirov zagovarjal, da se podeli prednost v kvoti ženam oziroma soprogom in otrokom tukaj nastanjenih inozemcev."

"Priporočam tudi, da se kvoti naslednjega leta doda neporabljeni ostanek kvote prejšnjega leta z malo rezerve vred, recimo 5000. Ta posebna kvota naj se razdeli in uporablja na sledeči način:

Posebna kvota naj se razdeli med posamezne dežele v razmerju njihove kvote in naj se vporabi izključno za roditelje, odvisne od sinove pomoči, kakor tudi za neporočene nedoletne sinove ameriških državljanov (ki sedaj uživajo prednost v kvoti).

Od časa do časa izvem za pomicolovanja vredne slučaje, ko namepravani priseljenec, tudi navzlic prednosti v kvoti, ne more priti, ker je toliko ljudi pred njim na vrsti: tak je slučaj, ko postane ameriški državljan vdovec z majhnimi otroci in ima v inozemstvu starše, ki komaj čakajo, da bi mogli priti sem. Zopet se dogaja, da kak državljan pošlje po ženo in

otroke, ti so izven kvote, ako so pod starostjo 18 let. Ali pa se kak neporočena hči, stara 19 ali 20 let, nahaja med njimi, pa radi kvote ne more priti takoj. Posebna kvota bi nudila delavskemu tajniku priliko, da odpomore v takih slučajih.

Ena izmed težav izvira tudi iz navade, da priseljenec, ki ima družino, prihaja najprej sam, pričakujoč, da bo kasneje poslal po svojo družino. Naravno je, da možje oziroma očetje zlasti bolj siromašnih družin želijo najprej

SLOVENSKE PIANO - ROLE

Tu nudimo rojakom zbirko najlepših slovenskih piano-rol in sicer po zelo znižanih cenah, ki kodo omogočevale vsaki družini, ki lastuje player-piano, da si naroči celo zbirko ali pa vsaj večino iste.

- Barbara polka — godba ..\$ 70
- Giganska polka — godba ..\$ 70
- Dragi je daleko — godba ..\$ 70
- Golobička polka — godba ..\$ 70
- Jadransko morje z besedami \$ 75
- Jasno solnce gre, polka ..\$ 70
- Kaj ne bila bi vesela — Melodija z besedami\$ 75
- Ljubavno blebetanje Polka mazurka\$ 70
- Mladi vdovec polka\$ 70
- Moje zlate sanje polka ...\$ 70
- Mili kraj. Melod. z besed. \$ 75
- Radetzky marš koračnica ..\$ 70
- Moje sanje polka\$ 70
- Naprej zastava slave, melodija z besedami\$ 75
- Nazaj v planinski raj, melod. z besedami\$ 75
- Na dan, polka\$ 70
- Na jadranski obali, godba ..\$ 70
- Na zdravje, polka\$ 70
- Naša Roža, polka\$ 70
- Na tvoje zdravje, godba ..\$ 70
- Na visokih gorah, godba ..\$ 70
- O jesenske noči, godba ...\$ 70
- Pozdrav, melod. z besedami \$ 75
- Pojd konjiček, pojdi, korač. \$ 70
- Pripoznanje, mazurka\$ 70
- Potepuh, polka\$ 70
- Pijejo, polka\$ 70
- Pod lipo, polka\$ 70
- Slovenska četvorka, melodija z besedami\$ 75
- Slovensko dekle, melodija z besedami\$ 75
- Slovenske melodije, valček z besedami\$ 75
- Studenčku, melod. z besed. \$ 75
- Tiha luna, melod. z besed. \$ 75
- Srčno veselje, polka\$ 70
- Vesela poskočnica, polka\$ 70
- Veseli bratci, polka\$ 70
- Zora vstaja, poka\$ 70
- Zadovoljni Kranjec, melodija z besedami\$ 75
- Zvezda, melodija z besed. \$ 75
- Za gospe, valček\$ 70
- Zemski raj, polka\$ 70

Cena in poština. Cena vsake vsaki roli. Stroški za pakovanje in poštino znašajo pri vsaki roli 10c. Kdor pa naroči skupaj vsaj 5 rol, znašajo ti stroški samo 5c pri roli. Kdor pa naroči naenkrat deset rol, temu plačamo vse stroške mi. Kdor naroči skupaj 15 rol, dobi eno po vrhu zastonj. Kdor pa naroči 25 rol naenkrat, dobi dve roli po vrhu zastonj. Vsa naročila naslovite na: **JUGOSLAV AMERICAN CORP. 455 W. 42nd St., New York, N. Y.**

pripraviti v novi deželi tla za bodoči dom svoje družine. Poglavar družine mora večinoma zaslužiti in prihraniti si potrebna sredstva za prevoz družine. Ko pa je v stanju poslati ponjo, najde dostikrat da je toliko prošelj za kvoto pred njimi, da jim bo treba čakati leta, predno si zagotovijo potrebno kvoto.

Da se ta krivica odpravi — kajti ni prav, da se družina ne more sniti, dočim pripuščamo druge priseljenec. — bi se priporočalo, da se poizve, kadarkoli kak družinski poglavar zaprosi za priseljeniški vizum, kake namene goji glede prihodnjega bivanja svoje družine in da-li pričakuje, da bo družina za njim prišla.

V takem slučaju naj se od njega zahteva, da zaprosi takej za priseljeniški vizum za vse člane svoje družine. Ti naj bodo takoj pregledani, da se ugotovi, da-li se zdijo pripustljivi, in naj dobijo takoj svoje mesto v kvoti. V slučaju takega družinskega vizuma naj se veljavnost istega razteza na leto dni, mesto na štiri mesece, kakor je to sedaj; na tak način bi družinski poglavar še pred svojim odhodom v Ameriko uredil vse potrebno za kasnejši prihod svoje družine."

Kaj bo kongres ukrenil, da se popravi težkoče, označene v poslanici predsednika in v priporočilu delavskega tajnika, ali da-li bo sedanji kongres sploh kaj ukrenil, tega seveda ne more nihče reči. F. L. I. S.

SNUBITEV ITALIJANSKE PRINCESINJE

London, Anglija. — Trije principi, katerih je svetovna vojna eropala vsega, razun njih kraljeve krvi, se potegujejo za roko italijanske princesinje Giovane.

Pruski princ Viljem, 23-letni sin bivšega nemškega prestolonaslednika, princ Albreht, sin prejšnjega bavarskega prestolonaslednika Ruprehta in habsburški nadvojvoda Albreht, si prizadevajo, da bi našli milost pri mladi italijanski princesinji.

Kot pravi Sunday Express, ima nadvojvoda Albreht še največ upanja, da dobi Giovannino roko, ker je katoličan in ker Mussolini in italijanska kraljeva dvojica odobravajo to zvezo, ker mislijo, da bo princesinja nekoč ogrska kraljica ter bo italijanski vpliv dobil

svojo moč nad Francijo, Jugoslavijo in Češkoslovaško.

BREZ SOLNCA

Profesor astronomije na Princeton vseučilišču Henry Norrie Russell pravi, da bi brez solnea ocean zmurnil in zrak bi postal tekoč. In brez Trinerjevega vina bi,

kot pravi mnogo ljudi v Združenih državah in Kanadi, mnogo ljudi trpelo na želodčnih boleznih, zlasti vsled slabega teka, zaprtja, slabe prebave in glavobola. "St. Louis, Mo., 20. decembra 1926. — Zdaj se mnogo boljše počutim, imam dober tek in moj jezik ni več bel. Trinerjevo grenko vino mi je zelo pomagalo in vedno ga bom imela v svoji hiši. Mrs. Lina Roethmeyer." — Ena steklenica \$1.25, vzorčne steklenice pošilja po prejemu 15 centov Joseph Triner Co., 1333 So. Ashland Ave., Chicago, Ill. V lekarni vprašajte tudi za Triner's Cold Tablets in Triner's Cough Sedative, ki so neprekosljiva zdravila za prehlad in kašelj.

CUNARD

V JUGOSLAVIJO

preko Cherbourga - Francije

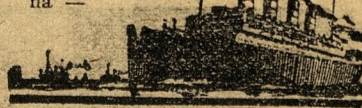
Potujte s Cunardovimi ekspresnimi parniki:

**AQUITANIA
BERENGARIA
MAURETANIA**

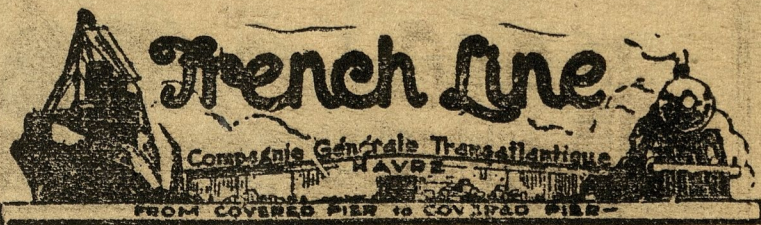
Odplutje iz New Yorka vsako soboto.

Manj kot 6 dni na morju — do Jugoslavije osem in pol dne. Izvrstne kabine III. razreda za dva, štiri ali šest potnikov. Nenadkritljiva čistoba. Obilna in izborna hrana.

Za nadaljna navodila vprašajte svojega agenta, ali pa pišitenaravnost na —

CUNARD LINE
25 Broadway New York

SAMO 6 DNI PREKO

s svojimi modernimi parniki Paris, France in drugimi.

FRANCE 29. januarja - 19. febr.

PARIS odpluje 5. februarja — 26. februarja

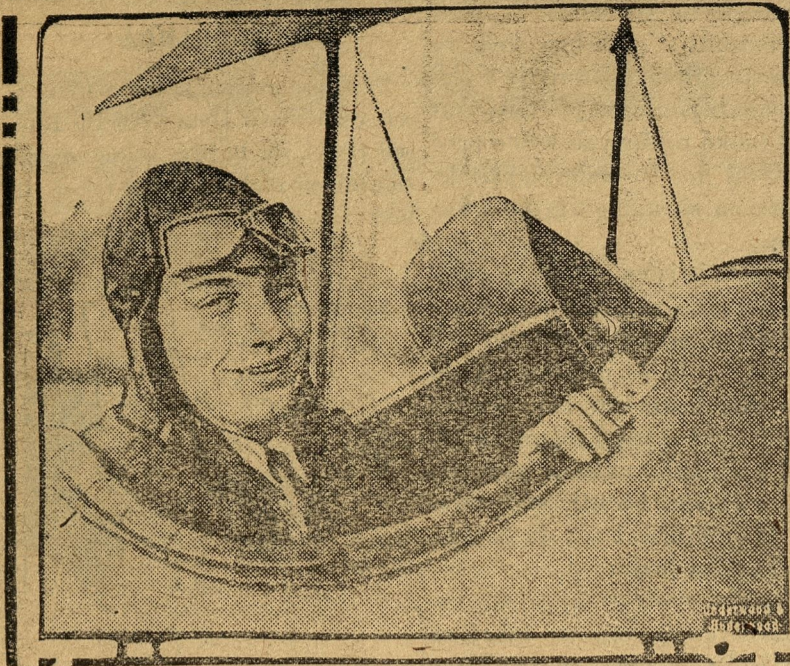
Tretji razred na teh parnikih ima udobne in čiste kabine z 2 — 4 ali 6 posteljami. Tekoča voda in električna luč v vsaki kabini.

Izborna domača hrana in brezplačna pijača pri obedih sta posebnost Francoske linije.

19 STATE STREET. — NEW YORK, N. Y.

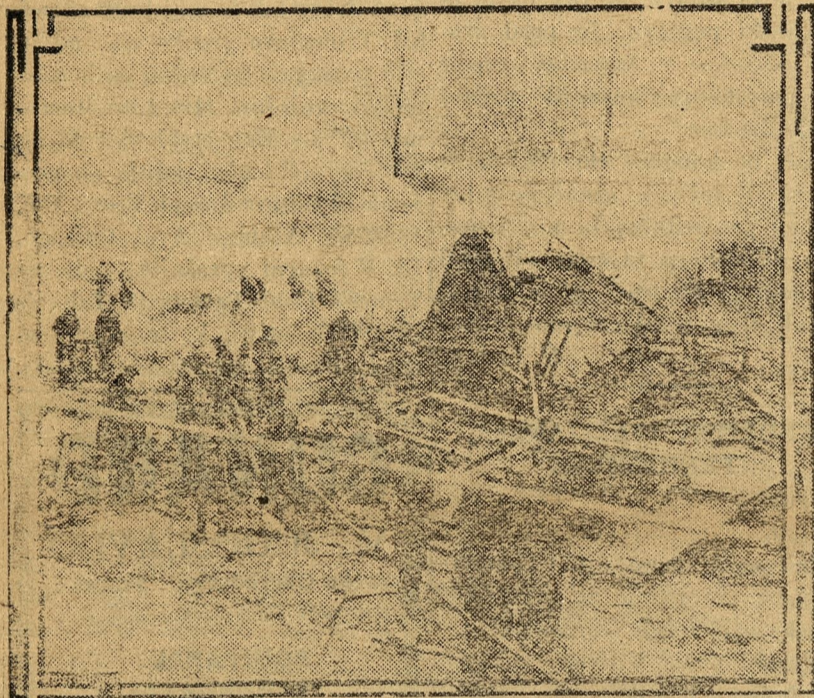
ali pa na njene zastopnike.

AVIJATIK S 14 LETI

Dasiravno je Lawrence Koens iz Des Moines, Iowa, star še-le 14 let, je vendar že zelo izvežban avijatik. Ravnokar je popolnoma sam preletel tristo milj dolgo daljavo iz Des Moines v Omaha in nazaj. V letanju se je pričel učiti pred šestimi meseci.

TRIJE UBITI PRI EKSPLOZIJ

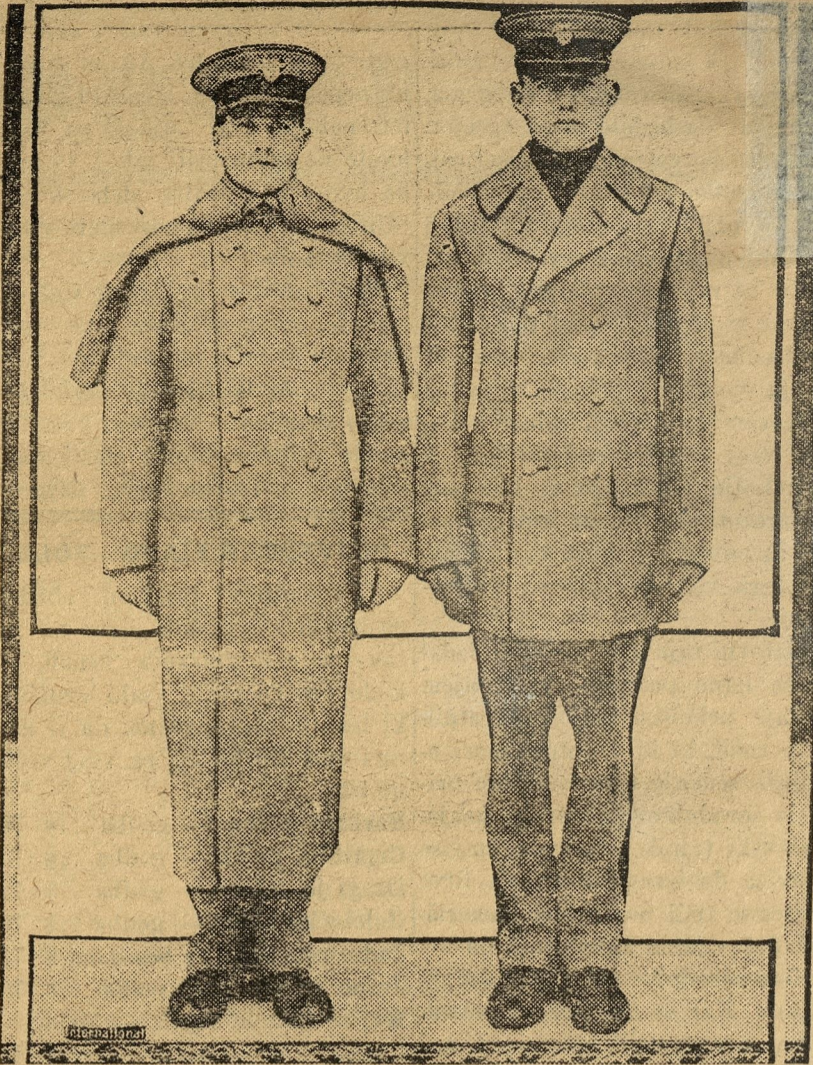
Na nepoznan način je v nekem poslopju nasproti železniške postaje Long Island železnice v Baldwin, L. I., nasfala eksplozija, pri kateri so bile tri osebe ubite. Pogorelo je pet hiš. Na sliki je videti skupno pogorišče.

SUHAŠKI CAR IZ FINSKE

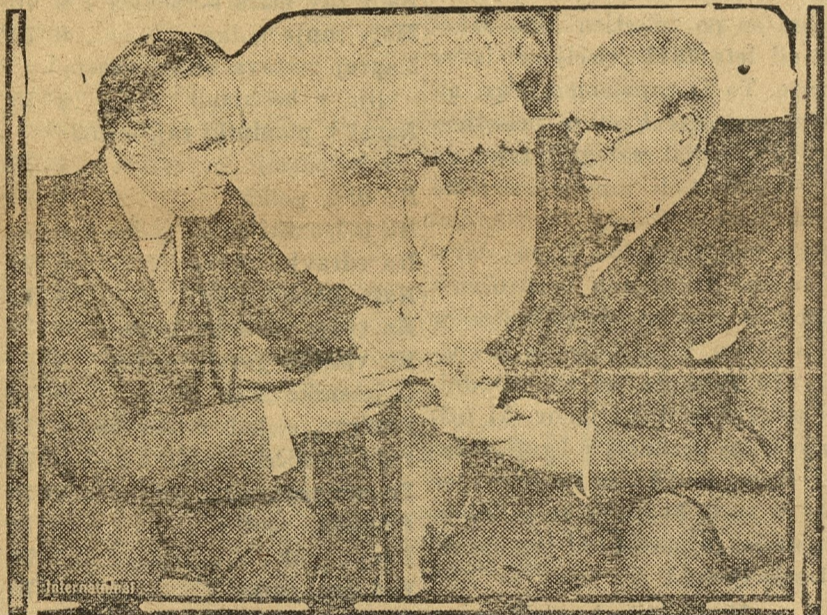
Te dni je prišel v Združene države v namenu, da proučuje ameriško prohibicijo, finski suhaški ravnatelj Johannes Wirtanen, katerega je videtina ogrenji sliki, kako pokuša pivo.

NOVA UNIFORMA KADETOV

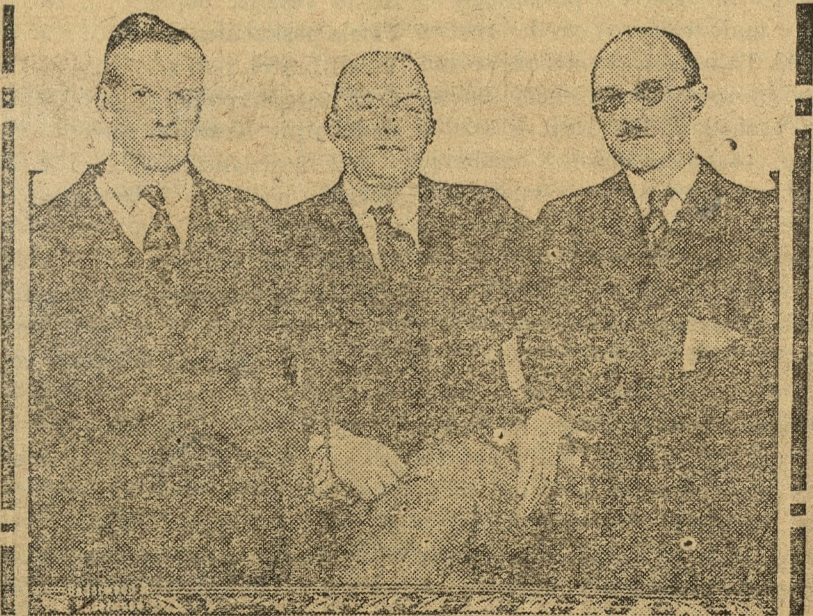
Na vojaški akademiji v West Pointu so vpeljali novo uniformo. Mesto dolgih suknj bodo sedaj kadeti nosili kratke. Na sliki sta dva kadeta, eden z dolgo, drugi pa s kratko suknjo.

NOVE VRSTE SLADKOR

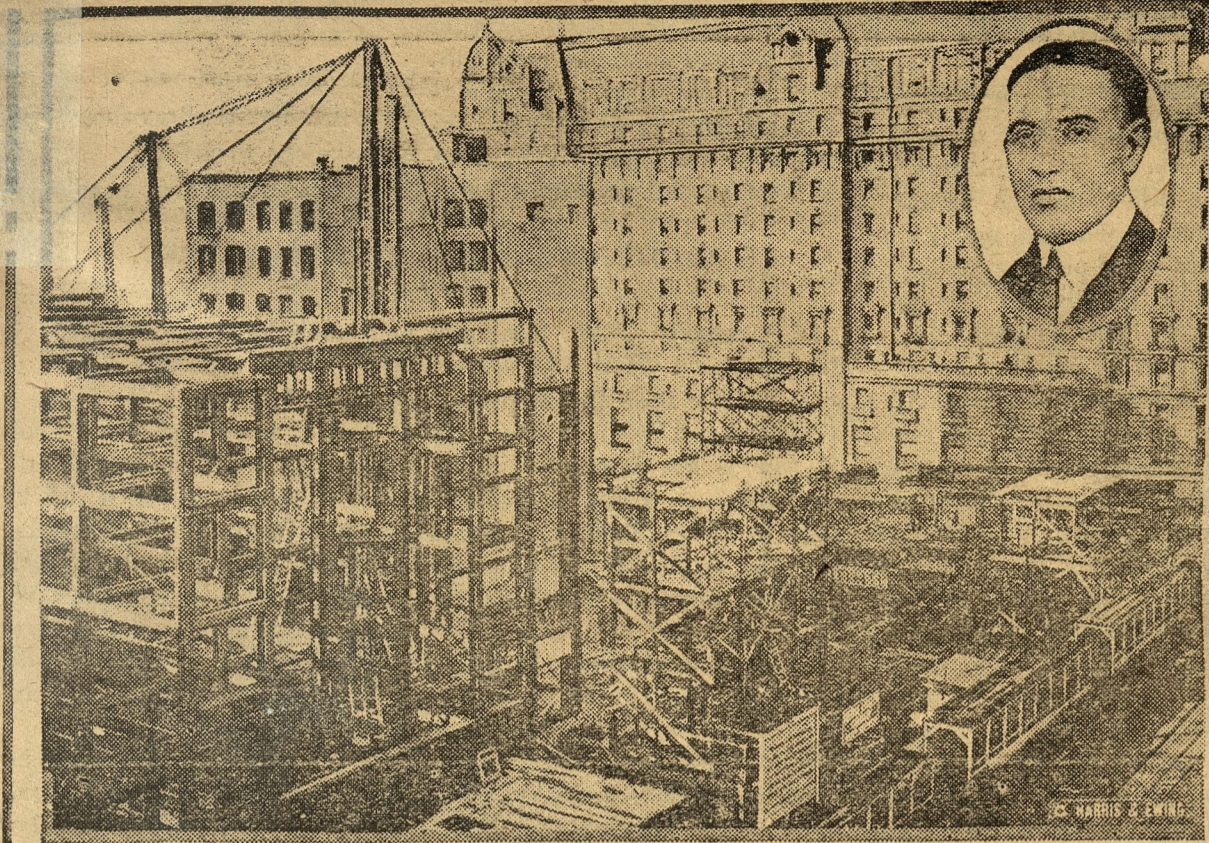
Na sliki je senator iz Nebraske Howell (levo) in tovarnar Frederick Buck (desno), ki si ogledujeta nove vrste sladkor, ki se prideluje iz artičoke. Sladkor je dvakrat tako sladek kot navadni sladkor.

AMERIŠKI POZNAVALCI KITAJSKE

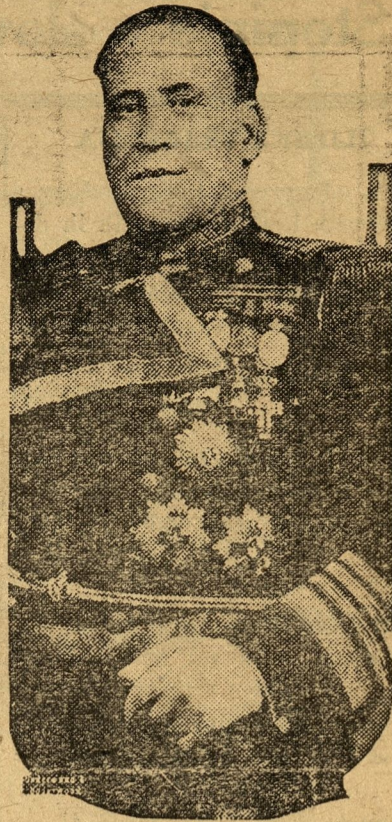
V sedanjih zamotanih kitajskih razmerah se vse države zelo zanimajo za dogodke na Kitajskem. Najboljši ameriški poznavalci Kitajske so (od leve na desno): John K. Caldwell, Nelson T. Johnson in Willis R. Peek, s katerimi se sedaj posvetuje državni tajnik Kellogg.

PALAČA NATIONAL PRESS KLUBA

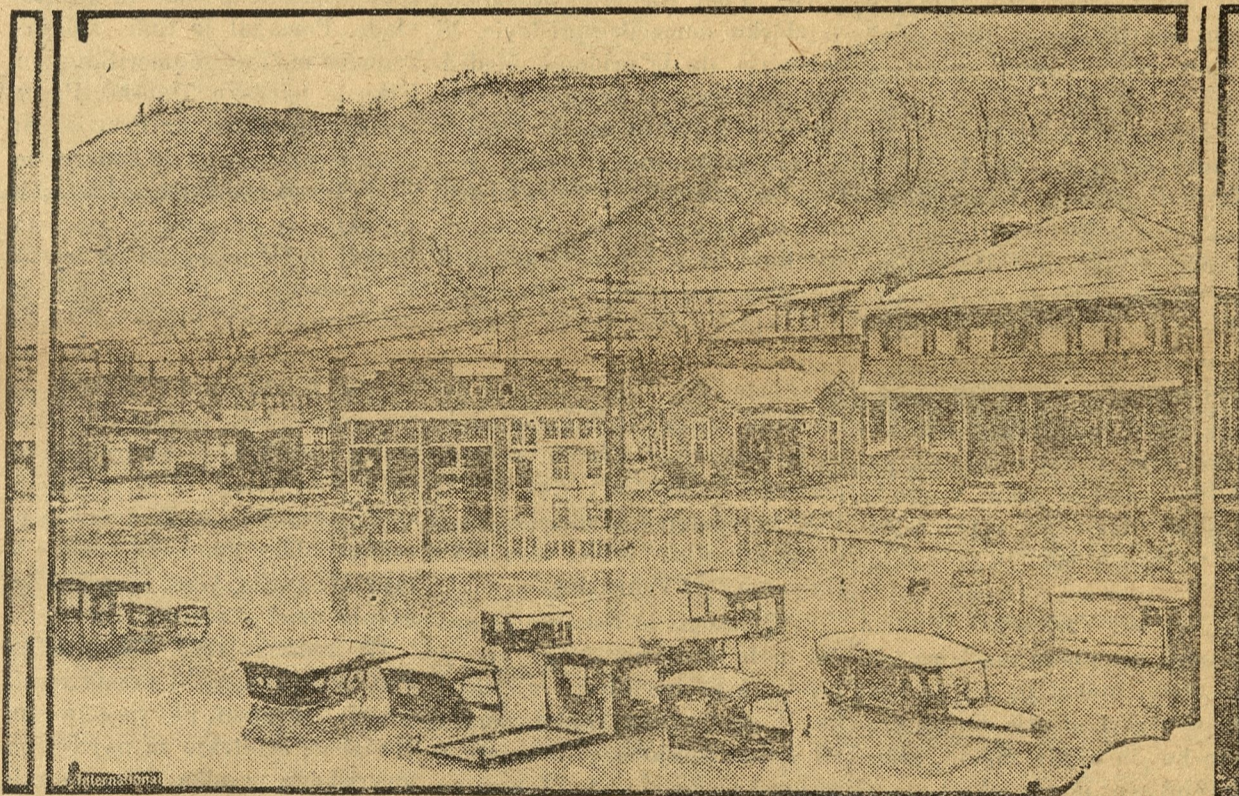
National Press klub gradi v Washingtonu veliko palačo, ki se nahaja ob slavni Pennsylvania Ave., blizu zakladnice in Bele hiše. V okvirju je Alfred H. Kirchhofer, predsednik kluba.

ŠPANSKI ATAŠEJ

Na sliki je novi španski mornariški atašej pri poslaništvu v glavnem mestu Washingtonu Adolphe H. de Solas.

POPLAVA V WEST VIRGINIJI

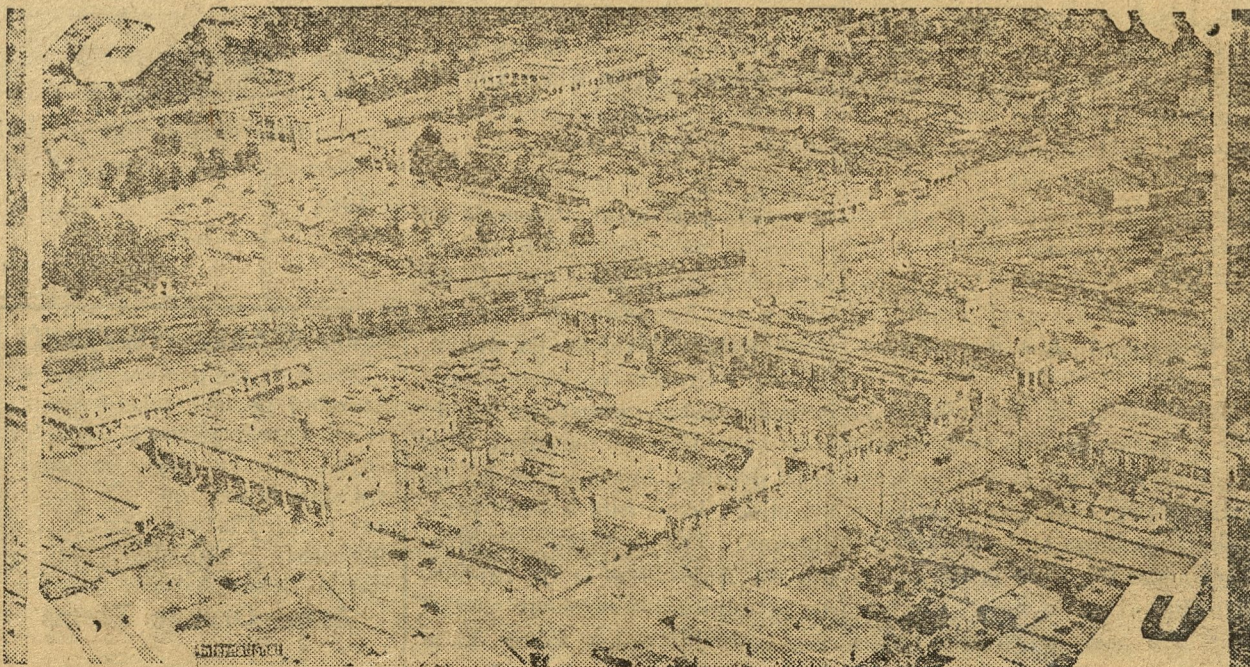
Na gorenji sliki je mogoče jasno videti, kaj je napravila povodenj v mestu Williamson, W. Va. Posebno v trgovskem delu mesta je voda napravila veliko škodo.

BOMBAŽNA KRALJICA

Lepa Miss Elga Daniels, 17-letna hči farmerja, je bila izvoljena za bombažno kraljico, ker je na enem akru zemlje pridelala dve in pol bali bombaža.

POTRES V JUZNI KALIFORNIJI

Na sliki je mesto Calexico, Cal., ki je bilo središče zadnjega ve likega potresa. Slika je bila narejena zjutraj takoj po potresu.

KARNEVALSKA KRALJICA

Miss Mary Cross, katero je videti na gorenji sliki, je bila izbrana za kraljico karnevala, ki se vrši od 5. do 12. februarja t. l. v Me-Cloud, Kanada.

Stopinje v slov. literaturo.

ILIRSKA TRAGEDIJA

"Tam od gorečih Libije puščav
do mrzlih host germanskih in do-
brav,
od Taga pa do Evfrata in Nila —
tod orek rimski razprostira krila.

Vse naše — vse! . . . Andetrium
samo
vrh skale gnezdo sokolovo to —
odino ti nam ne bi se udalo?
Kak dolgo še nam boš klubova
le?

Kak dolgo, Bato, smeli gorski voj,
poslednji grad mi branil boš
svoj?

Bojim se, da pogine še od glada
ilirska velikanska ti armada.

Avguste jasni, kaj si misliš ti,
da sin Tiberij tvoj se tu mudi?
In kaj porečeš, ko brez zmage,
slave
demov privedem legije stoglave?

Na levjih kožah on sloni. Bedi.
Po glavi misli roj se mu podi.
Polnočna straža tiho, čuj, prihaja
neznanca v šator nekega dovaja.

"Kdo?" — "Bato!" — "Mart, za-
ščitnik Rome sam
privedel k meni v tabor te je k
nam!

Za pest zlata. . . za državljanstvo
naše
prodaješ — jeli — mi te gore
vaše?"

"Da, izdajica sem ti, o Rimljan!
Izdat očitno prišel v tvoj sem stan.
Tako kričalo vse je gori name,
ko borce svoje sem ostavljal same.

Na, pripogibam svojo ti glavo,
odsekaj z mečem slavnim svojim
jo!

A narod, narod moj — ta prost
naj bode;
ne jemlji mu, ne jemlji mu svo-
bode!

Kaj treba vam še več zemlje,
sveta?

Čemu dežela skalna vam bo ta?
Bogovom za Ilirije svobodo
poslednjega žrtvuj nje vojevodo!

"Ha-ha! Preen, barbar, odkup je
tvoj.

Kaj počnem z mrtvoj tvojoj naj
glavoj?

Dežela ta in živa glava tvoja —
to v Rimu bojna bode slava moja.

Naprej, Rimljani, na trdnjavo gor!
Naš bo Andetrium, ko vstane zar.
Uklenjen Bato mirno mora zreti,
ko vrag razdeva grad mu zadnji,
sveti.

On vidi, kak za zidom pada zid...
Kale oči se mu, kali se vid.

V prahu pače zadnji zid po borbi
vroči —

i Bato pade in sree mu počí.
Anton Aškerc.

DIVLJAN

Duhovnik in dijak sta potovala
čez veliko planino, kar ju noč pre-
hití. Videč, da ne moreta dospeti

ta dan, kamor bi rada, se začeta
ozirati sem ter tja po planini, kje
bi jima bilo pripravno prenočiti,
kar ugledata v daljavi ogenj v ne-
ki pečini. Blizu pečine prišedši, za-
pazita v njej divjega človeka z
očesom na čelu. Vprašata ga: —
Ali naju hočeš pustiti v kočo? —
On jima odgovori, da hoče. Ali k
vratom pečine je bila privaljena
velika plošča, katere bi ne moglo
odmakniti sto ljudi. Divljan vsta-
ne, dvigne ploščo, ju pusti noter,
ploščo pa zopet k vratom privali;
potem uneti velik ogenj, oba sede-
ta poleg njega in se grejeta. Ko se
malo ogrejeta in ju začne divljan
tipati za vratom, hoteč se prepri-
čati, kateri je debelejši, da ga za-
kolje. Duhovnika otiplje bolj re-
jenega; popade ga torej in ga ubi-
je, natakne na raženj in vrže ga
kraj ognja, da se peče. Dijak pre-
plašen vse to gleda, ali uteči iz
pečine mu ni mogoče.

Ko je bil tovariš pečen, pozove
divljan dijaka, naj je z njim, ali
nesrečnež noče tega, izgovarjaje
se, da ni lačen. — Ako nočeš zle-
pa, boš pa zgrda, — reče divljan.
Dijak hočeš nočeš sede tedaj k
njemu. Divljan je in tudi dijak
devlje v usta, ali meče zopet v
stran.

— Jej, — vpije divljan, — za-
kaj jutri pojem tudi tebe!

Ko se divjak naje, leže kraj og-
nja, a dijak začne ostriti mali šil-
jak (malo leseno šilo). Povprašan,
čemu to dela, odvrne dijak, da se
je, brezposeln sedeč pri ovcah, te-
ga navadil. Divjak zatisne oko in
zaspi; dijak pa, videč, da utegne
drugo jutro tudi njemu seči no-
žič pod grlo, se hitro domisli, po-
rine lešeno šilo divjaku v oko in
ga oslepi. Razjarjen skoči oslep-
ljeni velikan kvišku in reče dija-
ku:

— Naj bo! Vzel si mi ti edino
moje oko, ker nisem umel jaz tebi
vzeti obeh; utekel pa mi ne boš!

Ko se zazori, otiplje divjak vra-
ta. In ko jih najde zaprta, začne
po pečini sem in tja iskati, da bi
zgrabil dijaka; ali nikjer ga ne
more najti. Imel pa je divjak v pe-
čini mnogo drobnice. Dijak se do-
misli, odere ovna, obleče njegovo
kožo in hajdi med ovce. Divjak
stopi k vratom, in, odmakniviši jih
na enem kraju, začne drobnico va-
biti ter posamezno izpuščati iz pe-
čine. Dijak v ovnovi koži se bli-
ža z drugimi ovci divjaku, in
ko do njega adospa, ga ober zgrabi
in vrže na plano med druge.

— Ne išči me več, — zavpije
dijak, — sem že zunaj. —

Dijak odpre vrata na stečaj in po-
nudi dijaku palico, rekoč:

— Ker si mi že utekel, na to pa-
lico, da boš z njo gonil čredo, za-
kaj brez nje niti ene ovce ne spravi-
š z mesta.

Nesrečnež se da pogovoriti in
seže po palici; ali čim se je dotak-
ne, že se je prime prst. Videč, da
je izgubljen, jame okoli velikana
skakati, da bi ga ta ne zgrabil. —
V tej nezgodi pa mu pride na mi-
sel nožič, ki ga je nosil s seboj;
hitro seže ponj, odreže na palico
prilepljeni prst in uteče.

Zdaj se prične divjaku rogati
in smejati, goneč čredo pred se-
boj. Dasi slep, leti velikan za njim
in ga pripodi do velike reke. Slu-
teč, da bi bilo mogoče utopiti div-
jaka, začne dijak okoli njega žviž-
gati in se mu rogati. Velikan se
mu bolj in bolj približuje, hoteč

ga zgrabiti, a ko se vodi do cela
približa, mu skoči dijak za hrbet
in ga potisne v vodo, kjer divjak
utone. Zdaj dijak mirno odžene
čredo in se vrne zdrav domov, ali
brez svojega tovariša.

(Srbska nar. parvljica.)

OBLETNICE ZNAMENITIH AMERIKANECV.

17. januarja 1706. Benjamin
Franklin, prvi veliki Amerikaneec,
se je rodil v Bostonu kot petnaj-
sti sin izmed 17 otrok. Po dveh le-
tih šole je kot desetleten deček
začel delati s svojim očetom kot
milar in svečar. Ta obrt pa mu ni
bila všeč in šel je s svojim naj-
starejšim bratom v tiskarstvo. —
Kmalu pa je zapustil brata in je s
par centi v žepu ubral pot v Phi-
ladelphijo. Tu je dobil kmalu de-
lo kot črkostavec, izuril se je v
prvovrstnega staveca in v družbi
z nekim sodelavcem je kupil ča-
sopis, ki ga je prekrstil v "Penn-
sylvania Gazette". To je bil začé-
tek njegovega gospodarskega us-
peha. Kmalu je bil prvi tiskar v
Pennsylvaniji in si je s skrajno
štedljivostjo nakupičil bogastvo.
Ob njegovi smrti so cenili njegovo
imovino na \$250.000. Leta 1732 je
Franklin natiskal in izdal svoj
sloviti "Poor Richard's Almanac"
— zbirko domačih prislovic, ki
naj učijo, da je pridnost, štedlji-
vost, poštenost in samozavest naj-
boljše sredstvo za uspeh. To delo
je bilo prevedeno v mnogo jezi-
kov. Organiziral je v Philadelphiji
tudi knjižnico potom občnih pri-
spevkov; to je bil začetek današ-
nje javne knjižnice v Philadelphiji
in sploh ameriškega sistema
knjižnic. Izumil je tudi neko vrs-
to odprte peči, ki je bila prav do-
brodošla tedanjim kolonistom in
ki je pomenjala začetek sedanje
pečarske industrije v Ameriki. L.
1750 je ustanovil akademijo, ki je
danes vzrasla v veliko vseučilišče
University of Pennsylvania.

Svoj časopis in tiskarno je pro-
dal nato svojemu drugu ter je
začel eksperimentirati z elektri-
ko. V juniju leta 1752 je napra-
vil veliko iznajdbo, radi katere je
zaslovel po vsem svetu. Tekom ne-
kega viharja v Philadelphiji je
spustil Franklin v zrak papirna-
tega zmaja, opremljenega s ko-
vinasto ostjo in mokrim konop-
cem Iz ključa, privezanega k temu
konopcu, je Franklin izvabil is-
kro in je shranil elektriko v po-
sodo, ki jo je izdelal v to svrhu.
Na ta način je dokazal, da se da
sila bliska uloviti in da sta blisk
in elektrika ena in ista stvar. —
V obrambo proti nevarnostim e-
lektrike je izumil strelvod.

Leta 1752 je bil izvoljen v penn-
sylvanski parlament. Potem je bil
imenovan za generalnega poštar-
ja vseh kolonij. Leta 1757 je bil
poslan na Angleško, da pregovo-
ri angleški parlament, da dovoli,
da dobi Pennsylvania samoupravo
in svoje lastne zakone, ne pa da
bi se upravljala po naredbah Pen-
nové družine. Deset let je bil na
tej misiji, ki je bila končno brez-
uspešna. Tekom njegovega biva-
nja na Angleškem se je zgodilo,
da je angleški parlament sprejel
zloglasni Stamp Act, zakon, ki je
nalagal kolke na vse trgovske do-

kumente v kolonijah. Franklin je
interveniral z odločnim protestom
ali vse je bilo zaman. Ko je videl,
da obstoji nevarnost vojne s kol-
onijami, je poskušal posredovati,
da se zabrani krvoprelitje. Ali ko
se je leta 1758 začelo bojevanje, se
je Franklin takoj vrnil v Ameri-
ke. Bil je tedaj 70 let star. Izvo-
ljen je bil v kontinentalni kongres
in je bil eden izmed petorice, ki
jo je izbral kongres, da pripravi
izjavo neodvisnosti.

Kot poslanik je bil poslan na
Francosko, da pregovori franco-
skega kralja, da pošlje pomoč kol-
onijam. Leta 1778 mu je uspelo
skleniti zavezniško pogodbo s
Francijo in po dveh mesecih je
francosko brodogradnja odplula v A-
meriko.

Po končanju revolucije je bil Franklin dve nadalj-
ni leti v Evropi v svrhu pobotanja
z angleško, francosko in špansko
vlado. Pomagal je tudi sklepati
pogodbe med novo ameriško repu-
bliko in Švedsko, Dansko, Portu-
galsko, Marokom in Prusijo. Na
njegovo prošnjo ga je kongres re-
šil dolžnosti poslanika v Parizu in
Franklin se je vrnil v Ameriko.
Komaj je bil nazaj, so ga izvolili
za predsednika pennsylvanskega
državnega sveta. Bil je trikrat iz-
voljen na to mesto in, kakor pred-
sednik Washington, je tudi on
vso svojo plačo podaril za javne
svrhe. Leta 1787 je bil izvoljen za
člana konvencije, ki je imela spi-
sati ustavo Združenih držav in u-
rediti obliko ameriške vlade. V
noči 17. avgusta 1790 je veliki dr-
žavnik umrl v starosti 84 let.

19. januarja 1809. Edgar Allan
Poe, sloviti ameriški pesnik in pi-
satelj, je znan po vsem svetu.
Mnogi ga smatrajo za največjega
ameriškega pesnika. Njegove mi-
kavne pesmi, polne moreče turob-
nosti, so očarale milijone ljudi, —
ravno tako njegove povesti, pol-
ne strahovitosti in groze. Zlasti
njegove povesti zrealijo njegov
morbidni temperament. Poe je bil
sanjač, ki je v svoji domišljiji ži-
vel sredi mistike in strahovitosti.
Njegove pesmi pa so izpletene iz
najbolj melodičnih besed in so vr-
hunec dovršenosti. Pesnik je umrl
v mizernem stanju dne 7. oktob-
ra 1849.

SVEŽE SLADKE POMARANČE

Sveže sladke pomaranče po \$3
za zaboj po 300 debelih poma-
ranč. Zaboji so večji kot obi-
čajno. Zdravo sadje in zado-
voljstvo zajamčeno ali pa de-
nar nazaj. Plačamo ekspres. En-
tak zaboj je najboljši božični
darilo. Denar priložite naročila.

Acme Orange Farms

La Grange, Texas.

Our American Generation

FORMAL WRAPS FOR YOUNG GIRLS ARE FURRED IN WHITE AND GRAY

DESIGNERS who cater to youth are giving much thought and time to the creating of evening wraps for the girl in her teens. Those who have made a study of apprelling the younger generation have decided that certain furs are essentially youthful in appearance.

First and foremost among youthful dress furs is gray fox, and this is being lavished on the formal wraps for the young daughter of the household. From a distinguished Paris atelier comes the exquisite wrap pictured here to the right. It is handsomely furred in gray fox, and thus bespeaks a youthful appearance, which was the intention of the designer. The wrap is of velvet lined with silver.

If not silvery gray fur then pure white is the choice of the debutante and her younger sister. Favor for white fur is very pronounced, not only for midwinter wraps, but for coats and capes to be worn over thin dresses this coming spring and summer.

Of course if one's bank book per-

mits, unspotted ermine is the choice, but if one must count before one spends white rabbit is just as effective. In fact the very exclusive couturier these days has no hesitancy in using furs which appear to be what they are not—and what cares youth if the "looks" be there.

The very newest thing for chic winter resort wear is the straight wrap-around cape. French imports include hand-painted white velvet ones done in bright futuristic design. Often a white fur collar is extended into tuxedo revers down each side of the front, such as graces the wrap to the left in the picture. This youthful cape made of white cloth would be practical not only for immediate wear, when Valentine parties bid the girl in her teens to come and look her prettiest, but for future wear over the sheer print frocks which the mode declares are again to be fashionable, such a wrap would prove ideal.

Silver lame trimmed with white rabbit fur is the joy and the pride of the young girl this season. The smartest types are of the straight narrow coat genre.

JULIA BOTTOMLEY.

(© 1927. Western Newspaper Union.)

New Way Suggested for Golfers to Hit a Ball

Dr. Robert Blakoe, English physiologist, claims to have developed a scientific method of hitting a golf ball without moving the feet.

He thinks the modern style is all wrong and has developed a theory of play that is revolutionary. Both feet must be planted firmly on the ground throughout a stroke, in his system. All waist and trunk muscles are employed.

Well-known professionals are going to take up his system, Doctor Blakoe asserts. The orthodox method of driving, he says, causes overdevelopment of some muscles, underdevelopment of others, and makes the golfer walk with his left foot turned in.

"Golfers have been content to play the game in precisely the same way as King James of Scotland, the inventor, played it," says Doctor Blakoe. "Golf balls and clubs have been improved greatly, but the same old manner of hitting the ball is employed." He says if British golfers, boxers and other athletes are to wrest supremacy from America they must use scientific methods.

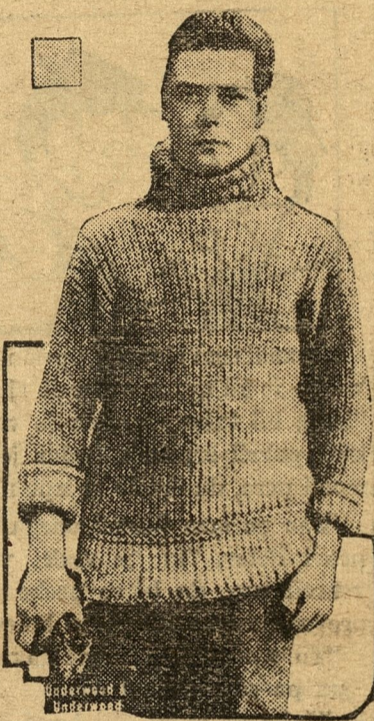
Blakoe differs from George Duncan, noted British professional and master stylist, who claims that in the last analysis the soles of the feet hit a golf ball.

Belgian Financier Is Amateur Boxer

Alfred Lowenstein, the Belgian banker, who some time ago offered to loan \$50,000,000 to Belgium without interest, is an amateur boxer of great ability and a fencer of no mean repute. He is a short, thickset man and would just about make the middleweight boxing division.

"This sort of business," said Mr. Lowenstein, referring to high finance, "needs nerve and muscles. It is always profitable to have your enemies know that you are prepared to fight if necessary."

Wales Is Defeated

The photograph shows the prince of Wales who created quite a stir when he competed in the Army Squash Racquets championship at the Princes club in London. In the first round, H. R. H. easily defeated Lord Bingham, but lost in the second to Captain McCormick.

Strike-Out Record for 1926 Awarded to Yanks

The New York Yankees, pennant winners of the American league last season, carried off a rather dubious record. The Yanks were the easiest team in the league for opposing twirlers to strike out.

A free-swinging club is always the easiest to take on strikes, and the Yankees were no exception to the rule.

With a team composed of Ruth, Meusel and Paschal in the outfield, Gazella at third and Koenig at short, Lazzeri on second, Gehrig at first and Pat Collins behind the bat, the club, exclusive of the pitcher, averaged 53 strike outs per player during the season.

Tony Lazzeri, who fanned so ignominiously in the final game of the world series when Alexander relieved Haines with the bases filled, was merely living up to his season's reputation.

When "Push 'Em-Up Tony" was hitting the ball on the nose he also was indulging in plenty of strike outs, leading the league in that respect with 96. Despite this, Tony was a much feared batter.

Here are the number of strike outs by various Yanks: Lazzeri, 96; Ruth, 78; Gehrig, 72; Collins, 55; Koenig, 37; Paschal, 35; Meusel, 32; Gazella, 24, a total of 427 for eight regular players.

Golf and tennis balls in the future are to be "tinned" instead of boxed. Manufacturers point out that this will keep the balls from corroding and insure greater cleanliness.

PITCHERS TO BE TRIED IN SOUTH

McGraw to Take Thirteen to Training Camp.

Feeling that the moment was rather propitious for a little Stove league gossip, Manager John J. McGraw of the New York Giants gave out a list of 13 pitchers who will be taken to the southern training camp as candidates for the honor of pitching the Giants back into the higher strata of baseball.

The list is headed by six weather-worn veterans, namely and to wit, Virgil Barnes, Jack Scott, Fred Fitzsimmons, Hugh McQuillan, Kent Greenfield and Jack Bentley—the last named being none other than the ex-Baltimore southpaw who was traded to the Phillies by Mr. McGraw last winter and bought back recently for the waiver price of \$4,000.

Having waded through that galaxy, you next encounter seven more twirlers of less certain status. They comprise four lefthanders and three more normal pitchers. The southpaws are Fay Thomas, Ed Kalina, Frank Henry and Harry Courtney. Thomas, it may be recalled, came to the Giants from the University of Southern California last spring. He made a tremendous impression on McGraw but was farmed out to New Haven, where he won 15 out of 19 games last season.

Kalina is an unknown quantity from Bloomington, Ill. Henry pitched for the Robins several years ago and was with Indianapolis last year, hanging up such a creditable record that McGraw seized him at the end of the season. Henry struck all observers as a southpaw with distinct possibilities when he was up with the Dodgers.

The fourth lefthander, Harry Courtney, was once with Washington, later with the Chicago White Sox and last year with San Francisco of the Coast league.

Bill Clarkson, tried out by McGraw last spring and seasoned at Toledo, is the most promising of the righthanders. The others are Ned Porter, late of the University of Florida, and Howard Holland, one-time University of Virginia star.

Of the new fingers Mr. McGraw expects most from Clarkson and Thomas, the two lads who were with him at Sarasota last spring. Thomas is said now to be a world-beater, with lots of stuff on the ball and a powerful physique. He and Clarkson are further along than the others.

Just what kind of pitching staff the Giants will have next year is a problem not be dismissed lightly. The sickness of Barnes and the ineffectiveness of Ring and Greenfield hurt this department greatly last season, and it is still a question how McGraw's veterans will behave this year.

Another Reese to Try

Gil Reese, former star athlete at Vanderbilt university, has signed a contract with the Nashville club of the Southern league. He is a brother of Andy Reese, former collegian, who played the outfield for Memphis last season and was sold to the Giants. Gil Reese played football and baseball four years at Vanderbilt, the peculiar part of the diamond experience being that he was at a different position each season. Jimmy Hamilton will have to determine where he is best suited.

Mary Browne, American tennis and golf star, who plays against Suzanne Lenglen in her exhibition performances, is given a bonus if she wins four games in two sets from her famous opponent.

Reports coming from Havana that Aurolo Luque, Cincinnati pitcher, intended to quit the game are denied by the Cuban. He says he will remain with the Reds as long as that club feels he is of service to it.

Fordham Grid Coach

Photograph shows Maj. Frank Cavanaugh, for many years coach of the Boston college football team, who has been signed to a three-year contract as football mentor at Fordham university. Cavanaugh has enjoyed much success at Boston, many of his teams in the last few years being of championship caliber.

Humor in satira.

Višek sreče.

"Kaj trikrat ste bili poročeni; srečno?"

"Vedno; pri drugi ženi sem imel celo ključ od hišnih vrat."

Dokaz.

Sodnik: "In kako pridete do tega, da smatrate oba obtoženca za neumnega?"

Policist: "Prvi je metal denar na ulico, drugi pa ga je pobiral in mu ga dajal nazaj."

Boječi ljubimec.

"Daj mi poljub," šepče zaljubljeni. Nobenega odgovora. — Še glasneje prosi in še vedno nobenega odgovora. Končno pa pravi: — "Ali si gluha?"

In dekleta odgovori: "Ali si — hrom?"

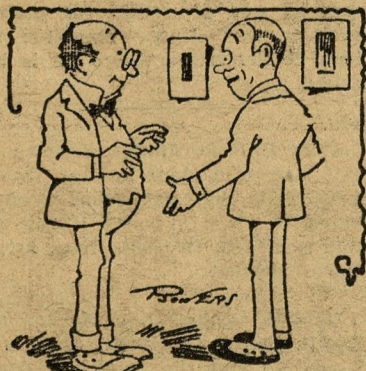
Ljubi Bog.

Učitelj govori o lastnostih božjih. Priglasila pa se mala Nežika in pravi: "Gospod učitelj, neviden pa ni ljubi Bog, kajti ravno včeraj sem ga videla."

Učitelj ji ukaže, naj o tem kaj natančneje pove in Nežika pravi:

"Včeraj sem šla po cesti s starim očetom, nasproti nama pride star mož s sivo brado in stari oče pravi: "O, ljubi Bog, ali te zopet enkrat vidim!"

V razburjenju.

"Ako mislite, da imate osla pred seboj, potem ste v meni ravno pravega našli."

Mislil je dobro.

Po dolgem prigovarjanju je zdravnik pripravil malega Lojzeta, da mu je pokazal jezik. "Tako je lepo," ga je pohvalil zdravnik.

Ko gre naslednjega dne zdravnik mimo hiše Lojzetovih starišev, vidi dečka, ki je tiho govoril s tremi drugimi svojimi tovariši. In ko gre zdravnik mimo, mu vsi štirje pokažejo jezike.

"Kaj naj to pomeni?" pravi nejevoljen zdravnik.

In tedaj pravi Lojze: "Ker imate to tako radi."

Višek skoposti.

"Poznal sem človeka", prične Jaka, ko je bil govor o skopih ljudeh "ki je bil tako skop, da je vsaki-krat pokrtil črninik, kadar je namočil pero, da črnilo ni izpuhtelo."

"Jaz pa sem poznal enega," — pravi Peter, "ki je vsak večer vstavil uro, da bi se preko noči preveč ne izrabilo njeno kolesje."

"To vse ni nič," pravi Jaka, — "jaz pa sem poznal enega, ki v knjižnici ni hotel niti brati časopisov, da se njegovi naočniki ne bi izrabili."

Ni vajena.

Gospodinja: "Spravite oni mali kos mesa v omaro."

Nova kuharica: "Mačka ga je snedla."

Gospodinja: "Mačka? Katera mačka?"

Kuharica: "Ali ni nobene mačke v hiši?"

Primeren odgovor.

"Kako vam ugaja naša ženska moda?"

"To ni nič novega, kajti šest let sem prebil med divjaki."

Neprijazna žena.

"Ko je prišla služkinja v našo hišo, je nosila obleko do gležnjev, prihodnji teden do kolen in nato nad kolena. Zdaj pa ji je moja žena odpovedala službo. Ali ni to strašno?"

Si zna pomagati.

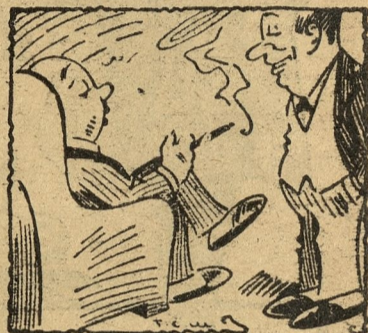

Mož pride pozno domov.

"Danes pa si zopet pozen, Viktor," pravi žena. Ravnokar je bila ura eno."

"Toda ženica, manj kot ena, ne more biti."

Ako se gleda od zgoraj.

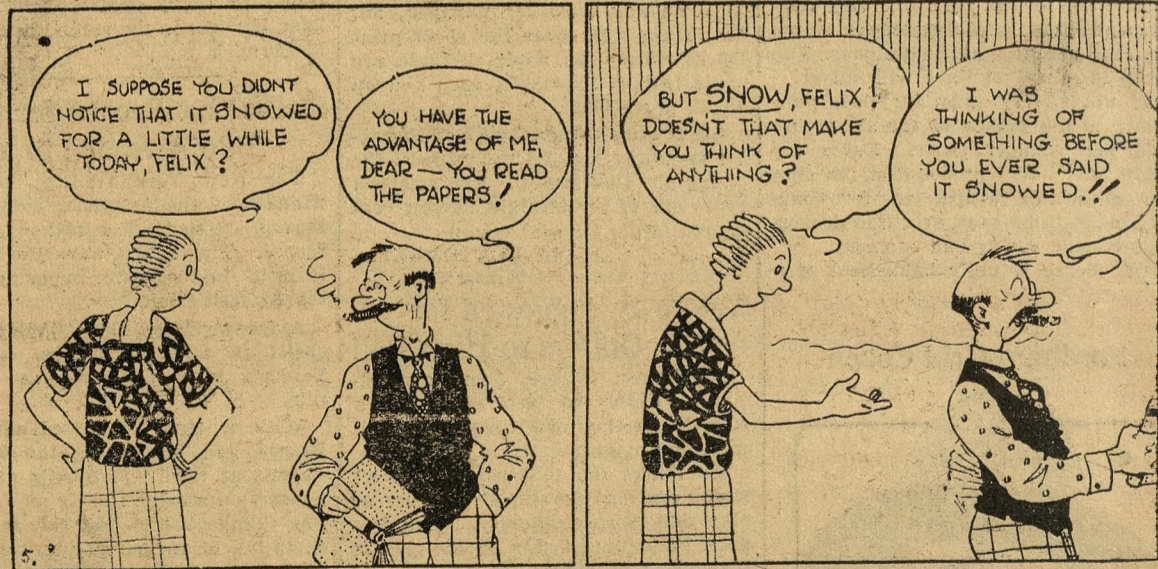

Janez si je hotel od svojega brata izposoditi denar. Brat mu je voljan posoditi proti 9 odstotnim obrestim.

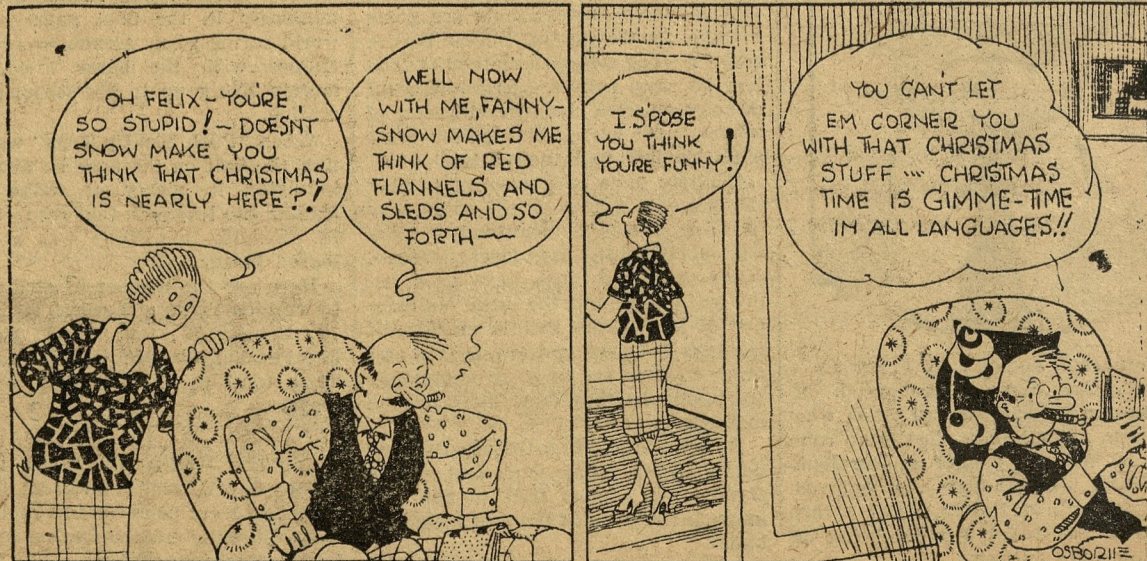
"Za božjo voljo," pravi Janez, "devet odstotkov? Kaj bi rekel naš pokojni oče, ko bi gledal z neba in bi videl, da zahtevaš od njegovega lastnega telesa in krvi 9 odstotkov!"

"Nič se ne boj," pravi brat, — "od zgoraj se vidi devet šest."

THE FEATHERHEADS

Gimme, Gimmy, Gimnie

Esti iz starega kraja

Strašna družinska tragedija radi požigalcev.

Na Dobravi pri Bledu se je zgodila velika tragedija, ki je v zvezi s požigi. Nande Pikon, po domače Šuštarjev, je v noči od 21. na 22. decembra prerezal vrat najprej svoji hčerki, potem pa še sebi. — Ker so mu požigalci pred par dnevi zažgali hišo, se je revežu zbledel in je izvršil v tem stanju strašno dejanje. Bil je miren in izvršen tovarniški delavec, ki zapušča ženo s tremi otroki.

Smutna nesreča.

Pridno in pošteno obitelj Bohinčevo na Sejanci, župnija Sv. Tomaž pri Ormožu, je zadela velika nesreča. V nedeljo dne 19. decembra se je odpravila hčerka Julka k Sv. Lenartu k pozni službi božji, a je ni bilo več nazaj. Domači so bili skrajja prepričani, da je ostala po cerkvenem pravilu pri temošnjih sorodnikih, kakor je to storila že večkrat in jih skrajja ni niti veliko skrbelo, kje da je. Ko pa dekleta ni bilo nazaj od nedelje do četrtega, se je polotila domačih moreča skrb. Mož je poslal svojo ženo k svitanecam v petek v Št. Lenart s posebnim naročilom, da naj poišče pri sorodnikih, kje je tako dolgo hčerka. se poizvedbe pri sorodnikih so bile zaman, ker je nikdo od njih ni videl. Dekle je šlo čez potok Sejanco, kjer ni prave brvi, ampak le nekak hloed preko vode. Ko je stopala po tem hloedu, ji je izpodrsnilo, padla je v vodo in utonila. Šele po dolgem iskanju so našli ponesrečenko in jo potegnili mrtvo iz vode. Rajna je bila znana po vsej župniji kot vsestransko vzorno in dobro dekle.

Obletnica potopitve ladje 'Wien'.

V nedeljo 14. decembra so v Trstu proslavili z vsem megočim pompom obletnico potopitve avstrijske ladje Wien, ki se je nahajala z drugo ladjo Budapest v tržaškem zalivu. V noči med 9. in 10. decembrom 1917 je kapetan Rizzo torpediral Wien, ki se je tudi potopila. Proslavi je sedaj prisostvoval sam Luigi Rizzo. Na bližnjem pomolu mu je bila izročena zlata kolajna tržaške občine, nakar je bila odkrita spominska plošča. Prečitano je bilo med drugimi tudi D'Annunzijevo pismo: — Rad bi imel kos ladje za svoj vojni muzej ob Gardskem jezeru, — pravi prismsuknjeni pevec. Ladjo so namreč dvignili iz morja.

Strašna družinska tragedija.

Teden pred Bežičem se je v Dornbergu na Goriškem obesil krojač Frane Mlečnik, ki je bil mnogo let vratar v goriškem semenišču. Kmet je, ki so šli zjutraj na delo, so ga našli na drugem bregu Vipave, obešenega na češnji. Značilno je, da se je obesil na nji, ki je last njegovega brata, ki je ostal doma na premoženju. Ljudje pravijo, da je naredil nalašč to, ker ga brat ni hotel podpirati. V zadnjem času se je namreč nahajal v veliki stiski in tudi v pismu, ki so ga našli pri njem in ki

je bilo naslovljeno na njegovo ženo, pravi, da ga je beda dovedla do tega žalostnega koraka. Tudi bratu je pisal pismo, a je bilo neumljivo in je kazalo znake slabomnosti. Truplo nesrečnega, ki zapušča tudi enega otroka, so spravili v kapelo na pokopališču, kjer ga je tudi domači župnik blagoslovil, predno so ga položili v grob. A tragedije ni tu konec. Par dni pozneje je nesrečna žena, ki nosi pod srcem že drugo bitje, čigar oče je tako žalostno končal, pričela večkrat padati v nezavest; stanje se ji je vedno slabšalo in sedaj kaže že znake prave božjasti.

Pretep.

Dne 27. decembra zjutraj so našli ljudje mrtvega Ivana Pera iz Preval pri Kolovratu, ki je ležal sto korakov od župne cerkve zmružen v snegu s prebito črepinjo. Na sv. Štefana zvečer, ko so se vračali nekateri fantje iz gostilne, je na cesti nastal šum in v nekaj trenutkih je bila nesreča tu.

Samomor radi anonimnega pisma.

V zagrebški bolnici je izdihnila v strašnih mukah Dragica Škreb in iz Pregrade. Samomor je izvršila radi tega, ker je dobila pismo od neke tovarišice, da jo bo njen zaročenec zapustil in vzel drugo. To jo je tako pretreslo, da celo noč ni mogla spati. zjutraj pa se je odločila, vzeti si življenje. — Izpila je steklenico oetove kisline. Takoj je začela kričati na pomoč. Brž so jo prepeljali v bolnico, toda bolečine so bile tako strašne, da jih ni mogla preboleti, ampak jim je podlegla. Kdo ji je pisal pismo, ki si ga je tako gnala k srecu, se ne ve. Vsekakor pa je bila zlobna roka, ki se ni zavedala, da si bo deklica to izmišljotino tako gnala k srecu.

Oče ubil sina.

V vasi Budrovici pri Djakovu sta se na božični dan sprla 72letni Geša Vladič in njegov 32letni sin Marko. Sin je zgrabil nož in je z ročajem udaril očeta po nosu. — Oče je imel slučajno v rokah velik kuhinjski nož, s katerim si je hotel odrezati kruha. Sinovo početje ga je tako razburilo, da je zamahnil z nožem proti sinu in ga zadel naravnost v srce.

Sin je bil takoj mrtev.

80 krat kaznovana.

Marija Ražič, rojena 1858 pri Sv. Lovrencu, je bila doslej kaznovana 57 krat radi prepovedanega povratca, radi beračenja pa 23 krat, skupaj torej 80 krat. Izgnana je iz Zagreba, pa se kljub kazni ponovno vrača v Zagreb ter pravi, da bo tako delala, dokler bo živa. V Zagrebu, pravi, je preživela toliko let ter hoče tam tudi umreti, pa naj bo policiji prav ali ne. Policija bi je ne preganjala tako, ko bi bila ona drugačna žena. Tako pa ves denar, ki ga priberači, vedno zapije in pijana uganja na ulici take neumnosti, da jo policija mora spraviti z ulice. Če je pijana, tudi še naprej berači; pri tem pa je zelo nasilna. Te dni

je z umazano metlo udarila neko gospo, katero je poprej pošteno opsovala, prav močno po klavi in ji pri tem poškodovala dragocen klobuk. Radi tega je bila izročena sodišču, s čemer je bila čisto zadovoljna. "Zunaj je tako huda zima," je vzdihnila Ražičeva, "pa mi je čisto ljubo, da sem zopet doma." Zapor imenuje namreč svoj dom, ker je v njem več kakor v svobodi.

Iz Rusije se je oglasil.

Posestnik Kurent Šimon iz Čeč, občina Trbovlje, je takoj ob začetku svetovne vojne odšel v vojsko; kmalu nato so ga ujeli Rusi. Njegova žena Franciška ni čula ves čas nič o njem. Poizvedovala je na razne načine, kaj se je dogodilo z njenim možem, pa ni dobila od nikoder nobenega odgovora. Sedaj pa se je nenadoma oglasil iz Rusije. Prosi naj se mu pošljejo dokumenti, kot krstni in poročni list, domovnica itd., da se more izkazati, kam da spada, ker drugače ga ne pustijo v njegovo domovino. Da je žena to z veseljem storila, si pač lahko mislimo. To je zopet en slučaj, ki nam pove, da je še več Slovencev v Rusiji, ki pa iz tega ali drugega vzroka ne morejo priti do svojeje.

Krvav pretep v mestni ubožnici.

V mestni ubožnici se je pripetil na Božič, v soboto žalosten slučaj, ki se je končal s težko telesno poškodbo. 70-letni Jakob Škafar in dve leti starejši Fran Šturm stanujeta v skupni sobi, pa se vedno prepirata. Ko sta na sveti dan večerjala, sta se sprla. Šturm je ozmerjal Škafarja s "cuhtavlerjem", nakar je ta skočil za njim in ga sunil petkrat s pipecem, in račun.

sicer trikrat v prsa, enkrat v vrat in enkrat v desno roko. Šturma so obvezali in ga prepeljali v bolnico, Škafar pa je bil aretiran. — Izjavil je, da se sploh ni zavedal, da ima pipec v roki.

Človeška žrtev požigalčeve hudo-bije.

Ne moremo izreči drugačne sodbe o žalostnem dogodku, ki se je zgodil božično noč v Križah na Gorenjskem. Tudi tukaj stražijo vsako noč v strahu pred požigalci. Na sveti večer je bil na straži do polnoči France Teran, čevljarški pomočnik iz Križa, star okoli 24 let. Ko je odbila polnoč, se je podal domov. Domov grede pa začne pri sosedovi hiši, pri Brimčku, lezti proti šupi. Ne moremo si tega drugače razlagati, kot da je opazil svojega prijatelja Ludovika Gradišarja, ki je stražil doma in ga je hotel ostrašiti, češ, da je požigalec. Ludovik pokliče: — Kdo je? — Prijatelj pa se nič ne oglasi in se skriva v šupi, se malo pokaže ven in zopet skriva. Ludovik pokliče v drugo, pokliče v tretje. Ko se tudi na četrti klic ne oglasi, počí strel. Teran zavpije in se zvrne na tla. Gradišar ga spozna po glasu in zavpije: "O Marija, kaj sem storil!" ter brž teče po moze, ki so Terana spravili v hišo. Bil je mrtev. Začet s kroglo v srce je izdihnil v nekaj trenutkih. Koliko žalosti, ko je Gradišar videl, da je zadel prijatelja! Ni ga precej spoznal in tudi ustreliti ga ni mislil, a sam ne ve, kako da je sprožil. Zgodilo se je gotovo v razburjenju in strahu, ki ga hudobni požigalci povzročajo po Gorenjskem. Zato gre tudi ta človeška žrtev na njih račun.

Uspešno zdravljenje kroničnih bolezni pri moških in ženskah z modernimi metodami

POKAŽEM HITRE UČINKE pri vseh oblikah krvnih, kožnih in nervoznih bolezni, pri vnetju kože, kroničnih izpuščajih, razširjenih žlezah, pri živčnih in splošnih oslabelostih, pri ledicah, odvajanju vode, revmatizmu, pri želodčnih in črevesnih bolezni. Ne glede na to, kakšna je vaša bolezen, ali kako dolgo vas že muči, **JAZ VAM MOREM POMAGATI.**

MOJE CENE SO ZMERNE

in pri vsakem obisku vključeno moje osebno zdravljenje. X-Zarki, Preiskava krvi, Wassermannov sistem in Analiza urina. Natančno določevanje bolezni in zdravljenje. Vbrizganje serumov 606 in 914.

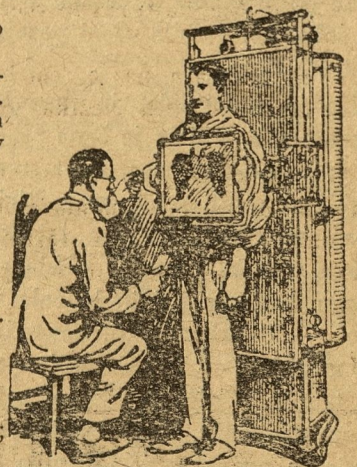
NASVETI IN PREISKAVA ZASTONJ

DR. ZINS

špecialist, vstanovlj. pred 28 leti.

110 EAST 16th STREET,
(med 4th Ave. in Irving Place)
NEW YORK CITY

Vsak dan od 9 dop. do 8 zvečer;
v nedeljo od 9 dop. do 4 pop.

WAXGISER'S
Reliable Paint Store
WALLPAPER & PAINTS
2342 Myrtle Ave. Bklyn. N.Y. - 3616 Evergreen

SVITANJE

FRAN GOVEKAR.

(Nadaljevanje.)

— Falot je, gnusen pijanec! — je dejal grenadir. — Sramota je nam vsem. Alzačan je, Nemeec, ne Francoz! Povejte to ljudem in razložite, da Francozi ne odgovarjamo za vsakega posameznika. Vsaka vojska ima te vrste nadlogo, a mi ostro pokorimo vsakogar, kdorkoli zagreši nasilstvo. Strašno bo kaznovan! In prav nocoj, ko je dospel divizijski general, stori ta pijanec tako svinjarijo! Obesiti ga da, predno mine štirideset ur!

Odšel je togošen. Kozlevčar pa je z največjo važnostjo razlagal grenadirjeve besede.

— Potrpite, gospa sosedka, — je dejal Marijanici. — Uthane dobite nazaj, ali vam pa kupijo še lepše. Morda vam ves prestani strah tudi bogato poplačajo. General Bernadotte je dal v svojem pismu na Kranjce tudi še posebno naglasiti, da se ne bojimo za poštenje svojih žen in da bo kaznovan s smrtjo vsakdo, ki bi vlomil v kako stanovanje ali pregrešil rop. Zelo oster in pravičen gospod je bil general, in kdo ve, če ne da že jutri tega Francoza vsem v svarilo usmrtiti.

In Kozlevčarka je vsa besna kričala:

— Z razbeljenim železom naj bi mu predrli jezik! Pri živem telesu naj bi mu odrezali ušesa!

Marijanica si je močila svoja krvava uhlja. Kozlevčar je boširno razkladal svoje misli in sosedje so ga poslušali z naslajanjem in tihim upom, da v kratkem dožive zabavno javno usmrčenje.

Že druga lojevka je dogorevala, ko je zaklepala Marijana za odišlimi sosedji vrata svojega stanovanja. Strah jo je bilo zdaj še huje, in ko se je ozrla v okno, je vzkliknila. Zdelo se ji je, da gleda v sob blede pegasto lice, s krvavimi očmi in obkroženo z rdečimi lasmi. A nihče ni gledal, le blede polni mesec je posijal v njeno sobo, ker je bila snoči pozabila zastreti okno.

Ko je zadremala, je zasanjala strašen sen. Videla je črne rablje, ki so rezali Alzačanu ušesa, mu s kleščami pulili jezik, ga s štirimi konji raztrgali ter mu odsekali glavo. Toda glava je gledala le vanjo, bruhala kri in kričala nanjo: — Prokleta bodi, neusmiljena morilka! — In zakopali so nato truplo v globoko jamo, zabili skozi njo dolg, ostro ošiljen kol. Toda iz groba se je dvignila odsekana roka ter s prstom kazala nanjo, iz globine pa se je čul krik: — Prokleta bodi, neusmiljena morilka!

S stolpiča nunske cerkve je baš zvonilo dnevu, ko je vstala, se naglo oblekla, pripravila sobo in odgrnila zastora z obeh oken. Pa tudi duri je odprla na stežaj, da je bilo v sobi tem svetlejšje ter so izginiti iz nje vsi nočni strahovi.

In pokleknila je in skušala mo-

liti za življenje rdečelasega lopova, moliti goreče in iskreno. . . A ni mogla. Vsilil se ji je dr. Repič, vesel, šaljiv, ljubezniv in tako zelo spoštljivo zaljubljen. On je nežen in prav gotovo ga bo bolelo, ko bo izvedel, kaj se je pripetilo. Ali pa ga ne bo odbilo od nje? Ali ji ne bo verjel, da se je zgodilo ž njo, česar bi ji ne mogel pozabiti? Morda bo sumil, da je onečaščena, pa se mu zastudi! Sramoval se bo priti še kdaj v Gradišče ali jo nagovoriti javno. Kako bi mogel občevati tak gospod z žensko, ki je doživela javno sramoto? O, gotovo se zdaj dr. Repič hitro umakne, ker se zбоji, da se ne umaže še sam ob njej, ki je po krivici umazana pred vsem svetom! Nič več je ne bo maral poznati in izogne se ji, kadar bi jo imel srečati. Zaničljivo se zasmeye ob spominu na večer, ko jo je prosil, naj bo "samo malo prijazna ž njim, ki jo spoštuje kot nobene druge!"

In Marijanica se je razjokala nad svojo nesrečo. Vsega je kriv pijani francoski lopov! Zdaj ga je sovražila. Najhujšo kazen mu je privoščila, toda smrti nikar. Še živ jo zalezuje s svojim groznim obrazom, če ga usmrte, ji pač ne pusti nobene mirne ure več. O, da bi mogla k dr. Repiču, povedat mu vso resnico, pomirit ga, prepričat, da lažejo ljubljanski grdi jeziki ter ga prosit, naj — brani Francoza, da ga ne ustrelje! Če jo doktor resnično vsaj nekoliko ljubi, ji bo verjel in storil zanjo, česar ga naprosi. Vpliven je in njemu se ne upro.

Planila je pokonci, iskala robee, da odhiti poiskat dr. Repiča, tedaj je potrkalo na vrata. Mislila je, da je prišla Kozlevčarka, dobrodošla v tej uri bridkosti in skrbi, in skočila je ter odprla.

A pred njo je stal on — dr. Repič. Vzkriknila je, presenečena, prestrašena in hkratu nepopisno srečna.

— Vi, vi! — je zajeljala, se opotekla, sesedla na stol in na glas zajokala.

— Ubožica, ubožica! — je izpregovoril odvetnik iz dna duše. — Prijatelja potrebujete. . . samo zato sem pritekkel!

Dane se je prebudil kakor iz globoke omedlevice.

V želodec mu je bilo slabo, v požiralniku je čutil ščemenje, kakor bi se mu po gotancu in nebu lepila gladka ilovica, v glavi pa ga je bolelo, kakor bi mu tičal v možganih debel klin ter se vrtel okoli svoje osi.

Oblit od vročega znoja in z gorečo glavo se je oziral po svoji sobi, zaječal in stisnil čelo med dlani.

Na tleh so ležali pohojen klubuk, prevrnjen stol in blatna sukinja. Obut in oblečen je ležal na postelji, skozi okna pa je sijalo

solnce in je v sobo prihajal poulični hrup.

Bolan je bil Dane. Telo ga je bolelo, želodec se mu je krčil in glava mu je hotela razpočiti. Ko pa se je domislil minole noči, ga je zadelo kakor s kolom. Zaječal je iznova, planil kvišku in omahovaje zlezal iz postelje, omahnil na stol.

Kaj se je zgodilo in kaj se zgodilo?!

Težko je mislil Dane in spomini na dogodke minole noči so mu povzročali bolečine, kakor bi mu po prazni lobanji kotalilo ostro kamenje sem in tja. Splazil se je k umivalniku, vtaknil glavo v vodo, izpil zaporedoma polne čaše mrzle studenčnice, odprl na stežaj vsa okna in hlatal po svežem vzduhu.

Takrat pa je čul, kako je dejal nekdo pod oknom:

— Vsa je bila v krvi! Še danes ga obesijo ali pa ustrelje!

Dva meščana sta hitela mimo in se razburjena razgovarjala. Trop francoskih grenadirjev se je ustavil pred hišo, ogovoril šaserja, ki jim je prišel naproti in ž njimi v živem pomenknu počasi odkorakal dalje. Vojaška patrolja z nasajenimi bodali je tekla nekam po sredi ulice, v bližini je grmel boben, iz daljave je zavrisnil visoko uglasen rog in troje kirasirjev je prijezdilo od nekod na svojih mršavih konjih.

Danetu je postalo jasno: vsi govore in vsi se zgražajo nad sinočnim dogodkom. Alzačanovo nasilstvo razburja ljubljance in Francoze. Gotovo se izvrši najstrožja preiskava in potem se razkrije, da je kriv vse nesreče in grodobije pravzaprav le on, Gregor Dane.

In brivskega mojstra je kar mahoma ostavila vsa bolezen, v glavi so se mu hipoma razkadili težki alkoholni oblaki in zavedel se je, da je zagazil s svojim pajdašenjem z Alzačanom v obupen položaj.

Veseljačenje, ki je trajalo dva dni, se zaključilo proketo žalostno. Vse gostilne sta obšla in popila vina in žganja toliko, da sta podivjala in omagala. Od sobote do pondeljka sta spala jedva par ur.

Dane se je spominjal, da je bil z Alzačanom tudi na Viču, kjer je z belo zastavo, ki si jo je bil sešil in pripravil sam, mahal v pozdrav Bernadottovi diviziji ter kričal kakor besen blaznik: — Vive la republique!

Sam vrag ga je menda obsedel. Zaboga, če ga je slišal kak avstrijski vohun, ki ga ovadi!

A potem?

Z Alzačanom sta se vlekla omahovaje v Ljubljano, pila, pela in razgrajala po različnih krčmah in zaboga! — tudi na Sv. Petra cesti sta bila in silila v gostilno pri Treh gavtrožah. . . Toda ondi je popivalo že toliko francoskih seržantov, v gorenji sobi pa so bili zbrani francoski častniki.

Po veži sta se motovila, dokler se ni doli po stopnicah prikazala Nežika Verderberica, vsa žareča in krasna v svojem zdravju. — S smehom, ki je bil žgoč kot kopri-va in jedek kot žolč, se mu je zarogala Nežika in vzkliknila z nezanosnim zaničevanjem:

— Šema pijana, ali si zopet tu in tak-le prihajaš k meni! Kar pojdi zopet tja, koder si se potepal doslej!

Čisto natančno se spominja Dane, da ga je bilo v tistem hipu sram kakor še nikoli, in dasi pijan, je čutil, kako ga je srce zbolelo. Saj ni hotel iti k Verderberici, sam Bog ve, a Alzačan ga je tja vlekel siloma. Nežika se mu je u-sedla v srce. Samo o njej je govoril in koprnel po njej s silo, ki je bila neukrotliva.

— To je ženska! Zapisal bi se zanjo s srčno krvjo samemu hudiču! — je vzdihoval šaser. — K nji moram in moja mora biti!

Alzačan je nato štorkljal k Nežiki in jo skušal objeti, ne meneč se za polno sobo tovarišev. Takrat pa se je odločila njegova usoda.

Nežika ga je z enim samim sunkom odbila od sebe, mu kakor mačka skočila za hrbet, se ga oklenila okoli prsi in ga pahnila čez prag. Bila je močna žena. Ni se ustrašila niti najkrepkejšega možkega, in pijanec je metala iz svoje gostilne vselej lastnoročno.

Potem se je okrenila k Danetu.

— Tako, — je dejala, — tvoj prijatelj je že na ulici. Ti pojdeš emnda sam. Ali naj mari pomagam še tebi?

Brez besedice je odšel Dane, — prestrašen, užaljen in pogrezajoč se v sramoti. In iz gostilne je slišal za seboj grohot Francozov; na ulici pa so se ustavljale gruče ljudi in se smejale Alzačanu, ki se je pobiral. Urno je pristopil in pomagal šaserju na noge.

— Pojdiva, — mu je dejal, — zgoraj so vaši oficirji.

Alzačan pa je zaklel in blebetal:

— Izvrstno! Prijatelj, ni je lepše ženske na svetu! Ona mora, — mora biti moja! Vrag me vzemi, vidiš, to mi je imponiralo! Vrgla je celo mene, hrusta. Kakor pero, ki ga pihneš z mize, sem odletel. Neverjetno! O, prav to mi je vseč! Prav tako žensko hočem, vidiš, — prav tako!

Daneta pa je grizla sramota, ki mu je množila jezo nad seboj samim ter ga navdajala z obupom. Najraje bi šel domov, a Alzačan ga ni izpustil več. Plačeval je zase in zanj in žeja mu je bila neutelšljiva. Brezkončno je pripovedoval Danetu o svojih junaštvih po Italiji, po Nemčiji, po Belgiji ter o svojih ljubezenskih doživljajih z ženskami vseh vrst in starosti.

Dane ga je poslušal s poželjivostjo bojazljivega malomeščana, ki uživa s pohotnim naslajanjem vsaj s poslušanjem vse tisto, kar mu je nemožno uživati v dejanjih, se vlačil dalje z bahatim Alzačanom od gostilne do gostilne ter pil, pil, pil.

Polnoč je že minila, ko sta prikolovratila po Gradišcu. Pred staro pritlično hišo pred igriščem se je Alzačan ustavil.

Kakor pribit je zijač razrogačenih oči v slabo razsvetljeno sobico. Tam na mizi je gorela lojena sveča, na robu postelje pa je sedela velika mlada, bujna žena. Očividno se je spravljal spat, saj je imela na sebi le srajco brez rokavov in kratko spodnje krilo.

(Dalje na 15. strani)

SVITANJE

(Nadaljevanje s 14. strani)

Pozabila je menda zadrgniti zastore na oknih ali pa je pustila okna nalašč nezastarta, da bi se zjutraj zbudila tem preje.

Hipoma je vstala.

— Nežika! — je dihnil Alzačan. — Cela Nežika in nikogar ni pri njej!

Resnično, tudi Danetu se je zdelo zdaj, da je to Nežika, toda utegnil ni več premišljevat, ker tovariš je že odprl, pritlična vrata ter planil v sobo. Začul je ženskin krik in videl ruvanje dveh teles — nato pa je pobegnil. Zavedel se je, da je šaserjev čin opasen tudi zanj, odmajal se je domov ter je zaspal, ne da bi se bil slekel. . .

In zdaj to prebujenje! Skrb, — sram in obup so se zvalili nanj, kakor bi pljuskal in padal nanj cel slap ter mu jemal sapo, vid in sluh.

Kaj naj stori? Kako naj se opraviči? Ali bi ne bil storil najpametneje, da pobegne iz Ljubljane in se skrije?

Tedaj je začul na stopnicah korake.

Vsa kri mu je šinila v noge, da je omahnil na stol in polnezavesten pričakoval: Francozi prihajajo ponj, da ga vklenejo in odvedejo v pržon!

Toda vstopila sta rokavičar Kavčič in krojač Dominik ter se hohotala, ko sta zagledala njegov obupani obraz.

— Ali kakšen pa si že spet, Gregor? — se je začudil Kavčič. — Zelen kot trava in bled kot mrlič! Politično pijančevanje ti je pokvarilo želodec in obraz.

— Filister naj ostaja ponoči lepo doma, — je modroval krojač. Ni prav, da nimaš pri sebi svoje žene, ki bi skrbela zate. Vidiš, midva sva solidna zakonca, zato pa čvrsta in zdrava.

— Eh, menda sem pil sinoči slabo vino, pa mi je tako škodilo, — je lagal brivec. — Na zraku mi odleže.

— Da, pojdimo na ulico, — je silil rokavičar. — Saj sva zato prišla pote. Že na vse zgodaj sva bila na nogah. Videla sva generala Bernadotta, ki je jezdil po mestu in tja proti Savi. Nos ti ima ta Francoz dolg kot tičji kljun in črno gleda kakor krokar. Ampak hud je kot hren in oster kakor britev. Nič mu ni prav. Pri vsaki hiši skoraj se je ustavil ter grajal in popravljal to in ono. Razne svoje častnike je oštel kakor male šolarčke.

Dane se je oblačil, poslušal rokavičarjevo pripovedovanje in je trepetaje čakal, kdaj li omeni šaserjevo nasilje in njegovo pajdašenje z njim. In ko ni slišal ničesar, mu je postalo v duši lažje in lažje.

— Videla sva tudi trop šaserjev; ki so jezdili v diru po Dolenjski česti, — je pripovedoval krojač. — Baje so namenjeni na Dolenjsko.

Dane je bil medtem poiskal klub in suknjo ter se odpravil iz sobe. Čim več novice je izvedel, ne da bi se bilo omenjalo Alzačanovo nasilstvo, tem bolj se mu je vračala nada, da nevarnost, ki mu

preti, vendar ni tako velika in toli blizu, kakor se je bal.

— Pojdimo pred rotovž, — je silil Kavčič. — Opoldne pride tja general Bernadotte. Baje postavi novo gosposko za Ljubljano in vso deželo.

— Župan je namreč odstopil in občinski svet se je razšel, — je pripovedoval Dominik. — Poslej nas bodo vladali čisto po francosko. Meni je vseeno. Da bi le še slabše ne bilo kakor doslej.

In stopali so po Glavnem trgu. Pred Divjim možem so stali grenadirji z nasajenimi bodali in niso pustili nikogar v hišo. Pred magistratom pa je stopala gor in dol častna straža in s strehe je plapolala francoska trobojnica.

Ob Robbovem vodnjaku so se ustavili. Iz škofovega dvorca so videli urno prihajati duhovnika v dopetnem črnem talarju. Repič ga je čakal pred vhodom in se mu je pridružil. Rdečelični in polni obraz duhovnikov je bil resen in globoka tuga mu je polnila njegove oči. Široko je krilil z rokami in živahno pripovedoval nekaj dr. Repiču.

— Naš kaplan Vodnik! Pa iz škofovega dvorca prihaja, kjer stanuje Bernadotte. Kaj li ima? — je ugibal Dominik.

— Nekaj se je pripetilo, da je tako razburjen, — je dejal Kavčič.

In že je pozdravil Vodnika in ga vprašal:

— Prečastiti ali delajo tudi vam Francozi skrbi?

— Samo eden. Nesrečnik bo ustreljen! — je odgovoril Vodnik in sklenil roke. — Strašno je; vse moje prošnje so bile zaman.

— Kdo, kdo? — Francoz bo ustreljen? Sapramiš saj sem dejal: ta Bernadotte je hud kakor poper in oster kakor srp.

— Pa kaj je storil?

Nocoj je siloma vdrl v Gradišću v neko hišo in oropal neko žensko. Menda jo je hotel umoriti, a iztrgal ji je le uhanje in odnesel nekaj denarja. Baje nepoboljšljiv pijanec, večer prostak, napol Nemeec, Alzačan, — je pripovedoval Vodnik.

— In vi ste šli prosit zanj? — se je začudil Dominik.

— Strašna je naravna smrt, a še strašnejša mora biti nasilna! — je odgovoril Vodnik. — Le Bog ima pravico poklicati k sebi človeka. Usmrtiti koga pa je greh za vsakogar, tudi za oblast!

Goreče je branil duhovnik nesrečnega Francoza ter ga zagovarjal iz človekoljubja in iz načelne mržnje do nasilnega usmrčenja človeka, ki je vendar ustvarjen po božji podobi ter ima neumrljivo dušo.

— Glavno pa je: niti napadenka ne želi vojakove smrti, — se je zdaj oglašil dr. Repič. — Ona celo prosi, naj ga pomiloste: odpušča mu vse, kar ji je storil, ter mu daruje vse, kar ji je morda nehote vzela!

— In vendar ste prosili brez uspeha?

— Prosila sva za obsojenca oba: tu gospod doktor pri generalu Bernadottu, jaz pri generalu Muratu — zaman — zaman!

Gregor Dane je poslušal molče in se počutil kakor na trnju. Na-

videzno malomarno se je oziral po trgu in da bi skrnil svoj obraz, je stopil na vodnjakove stopnice ter pil vodo. Obenem pa je lovil vsako besedico in pričakoval, da se omeni tudi njegovo držbovanje z bednim šaserjem.

Toda nihče se ni brigal zanj.

Na magistrat sta hitela mimo dr. Podobnik in dr. Jožef Gollmajer; Vodnik in dr. Repič sta se jima pridružila in obrtniki so ostali sami. Radi bi bili šli k "Bidelmanu", toda v hotelu je mrgolelo francoskih častnikov.

Pa je prikrevsal mimo mršavi in dolgokraki Kozlevčar. Brez palice je bil, znak, da ni v službi. In ustavil se je in zajavkal:

— Hudič vzemi moje pasje življenje! Ponoči ni bilo miru zaradi razbojnika, ki je kakor nalašč vdrl ravno v našo hišo, podnevi pa naj iščem razbojnikovega pajdaša! Tak sem, da že svojih nog več ne čutim!

— V vašo hišo je vdrl, praviš?

— V našo. . . h Kalanki. Pomagal pa mu je neki Žorž Danden, — Ljubljčan! Tako trdi tisti fap! Zdjaj pa iščemo vsi policaji prokletega Žorža Dandena po mestu. Kako naj ga najdemo, ko ga nihče ne pozna in se še nikoli noben Kranjec ni pisal za Žorža Dandena! Šaser ne ve povedati nič drugega o njem, nego da je velik pijanec, velik babjek in hišni posestnik. Ljubi Bog ve, da so veliki pijanci in veliki babjeki vsi Ljubljčanje — posestniki in neposestniki, samo če morejo in imajo.

In Kozlevčar je krevsal dalje.

— Danden, Danden, — je ugibal rokavičar Kavčič na glas. — To je vendar francosko ime. Kako naj se Kranjec piše Danden?

Pravkar je tekel mimo dr. Repič.

— Gospod doktor, samo besedico prosim, — ga je ustavil krojač Dominik. — Vi znate francoski: Kaj pomeni Danden?

— Dandin? Haha! Dandin je slovenski trapa, prismode, slabo umnik, tepec! Torej prav neprijetna beseda. — In smeje se je hitel odvetnik dalje.

— Jur Prismode. . . Jur Tepec! Haha! Kozlevčar ga ne ujame. . . Tepec in prismod je preveč. Ne dobe ga! Nikoli ne!

Gregor Dane pa je bil bled kot stena:

— Imajo me: jaz sem Žorž Danden, sem v resnici Jur Tepec! — Napačno si je zapomnil šaser svoje ime. Toda le še malo, in zgrabijo me. Izgubljen sem.

In že se je ozrl po njem rokavičar:

— Ti, Grega, ti pijanec, babjek in hišni posestnik! In tepec si bil že od nekdaj. Ali si ali nisi? Glej, Nežiko ti je speljal najprej Verderber, nato dr. Repič, nato grof Lichtenberg, snoči general Murat

in nocoj jo spelje morda še general Bernadotte!

— Ej, speljal mu jo je že marsikdo, Grega pa ostane Žorž Danden, Jur Prismode! — je pomagal krojač.

— Torej! — je bevsknil Dane, — pustita me. Bolan sem in grem spat.

In omahnil je v prvo ulico in izginil med množico.

V Zoisovi sobi so stali ob oknu dr. Wagner, dr. Repič in Valentin Vodnik. Čakali so barona.

Z baronom Zoisom je prišla v sobo tudi njegova mati z lakajem, ki je nosil na ploščku zajtrk ter ga serviral na mizi.

— Ali je resnica, kar se govori? — je vprašala gospa. — Francoz bo ustreljen? Nato se je okrenila gospa k dr. Repiču in vprašala:

— Kako vendar se je to zgodilo? To edino nasilstvo je Francozom gotovo sila neljubo.

Repič in Vodnik sta pripovedovala in kakor vselej, je bilo tudi to pot njuno reporterstvo popolno do posameznosti.

Tedaj se je oglašil dr. Wagner:

— Mlada, lepa ženin, brez moža in otrok! Nerodno bo zanj, zelo nevarno, ako zdaj tistega Francoza zaradi nje ustrelje. . . Prijatelj je ima Francoz, hm, kaj če se bo kdo maščeval nad njo?

In vsi so mu pritrjevali. Širova doba je posirovela vse človeštvo. Čisto mogoče je, da bi našli Kalanko nekega jutra umorjeno. — Kdo jo je zabodel ali ustrelil skozi okno? Niti sledu ne bo po zločinu. . . In gospa Ivana je svetovala:

— Pozvali naj bi ženo, naj se preseli. Pa kar precej! In tudi, če se kdaj konča ta vojna, naj bi se ne vračala več v Gradišče.

(Dalje prihodnjič.)

KAKO SE JE RESILA REVMAZMA

Ker iz svoje strašne izkušnje pozna bolečine, katere povzroča revmatizem, je Mrs. J. B. Hurst, ki stanuje na 204 Davis Ave., E 110, Bloomington, Ill, je tako hvaležna, da je ozdravila, da iz same hvaležnosti hoče povedati tudi drugim, ki trpe vsled revmatizma, kako se ga morejo doma prav lahko rešiti. Mrs. Hurst ne prodaja ničesar. To naznanilo samo izrežite, pošljite ga ji s svojim imenom in nastovom in ona vam bo drage volje poslala vsa pojasnila brezplačno. Pišite ji takoj, predno pozabite. —Adv't.

"Naš Dom" mora v vsak slovenski dom v Ameriki!

NAZNANILO

Naznanjamo našim čitateljem, da je naš zastopnik

Mr. John Jakopich

Red Lodge, Montana,

pooblaščen pobirati naročnino za list "Naš Dom" za Red Lodge in okolico in ga našim rojakom toplo priporočamo.

Uprava "Našega Doma".

NAROČILNI LISTEK

Ime in priimek
 Naslov: hiš ali box št.
 Mesto:, drž.
 S tem Vam pošljem znesek \$..... za celo (pol-) letno naročnino na "Naš Dom."
 "Naš Dom," 455 West 42-nd Street, New York, N. Y.
 (Ta naročilni listek izrežite, ga izpolnite in ga pošljite zneskom za naročnino)

OTO BO KRALJ

Dunaj, Avstrija. — Mladi nadvojvoda Oto, sin pokojnega avstroogrškega cesarja Karola, je bližje prestola kot pa se splošno misli, kakor trdijo dobro poučeni dunajski krogi. Glavna ovira je odstranjena, ker se Francija ne bo več protivila, da pride Oto na madžarski prestol.

Pred kratkim, ko je bivša cesarica Čita obiskala Pariz, se je tudi posvetovala z zunanjim ministrom Briandom, ki ji je rekel, da Francija ne bo nasprotovala razglasenju njenega sina Otona za madžarskega kralja.

Te vesti o povratku Habsburžanov so povzročile veliko razburjenje v Pragi, ker to smatra češka javnost za združenje Avstrije z Nemčijo.

Češki politiki se ne boje toliko povratka Habsburžanov zaradi Madžarske, ki je odločno monarhistična, temveč vsled vpliva tega povratka na splošno politiko srednje Evrope.

Njihovo mišljenje je, da en Habsburžan na madžarskem prestolu ne bi mogel smatrati Avstrije za izgubljeno deželo in mogel bi iti še dalje in misliti tudi na dežele, ki sedaj pripadajo Češkoslovaški. Da bi se Češkoslovanška ubranila tega, je pripravljena privoliti v Združenje Avstrije z Nemčijo.

Kadar pa bo Češkoslovaška privolila v to zedinjenje, bo zahtevala od Nemčije jamstvo za nedotakljivost svojih dežel, kar ji bo zadostno poročstvo proti aspiracijam Habsburžanov na madžarskem prestolu.

Značilno je tudi, da se je število madžarskega objekta pri bivši cesarici v Lekotiu na Španskem povečalo in da se deluje na to, da Čitina družina odpotuje iz Španske, da se omogoči nadvojvodi Otonu, da se boje pripravi za bodočega kralja. Češka je tudi popustila v svojem sovraštvu do Nemčije in išče ž njo prijateljstva in skupnejša delovanja.

NEVARNOST ZA FRANCIJO

London, Anglija. — Ministrski predsednik Mussolini in njegovi tovariši se pripravljajo na nenaden in velik napad na Francijo in je nevarnost na francosko - italijanski meji tako velika, da bi morala posredovati Liga narodov. Tako izjavlja "Daily Sketch" v svojem senzacionalnem članku.

List izjavlja, da je dobil to poročilo od nekega častnika, ki je bil tekom svetovne vojne na zelo odgovornem mestu ter mu je znana marsikatera stvar, kar je drugim prikrito. Ta dopisnik je sporočil naslednje:

"Ni treba, da je kdo stvaritelj in širitelj senzacionalnih poročil, pa lahko vidi, da je razmerje med Francijo in Italijo z vsakim dnem bolj napeto in da se kažejo znaki preteče vojne na brdih, ki delijo obe državi."

Na meji med Modane in Ventimille je postavljenih šest italijanskih fašistovskih legij.

Kot poroča dopisnik, se nahajajo te legije na dvesto milj dolgi meji. Prva legija, ki ima svoj glstan v Aosti, bi mogla navaliti na Grenoble in na industrijske kraje v Lionu in Ettienne, kateri kraji

ODKRITJE CHOPINOVEGA SPOMENIKA

V Varšavi so odkrili spomenik slavnemu skladatelju Chopinu ob navzočnosti več sto glasbenikov in drugega ljudstva. Spomenik je delo poljskega kiparja Szymanovskega.

so oddaljeni komaj sto milj od fašistovskih postojank. Ravno tako se nahajajo tudi ostale legije na važnih mestih in v neposredni bližini francoskih strateg. točk.

V sedanjem času šteje ena fašistovska legija 1400 vojakov, ki pa so večinoma častniki in podčastniki in ima vsaka tri polke s strojnimi puškami in brzostrelnimi topovi. V slučaju bojnega spopada pa bi vsaka legija dobila še po tri polke z 9000 vojniki, 11 baterij brzostrelnih topov in 50 polkov z brzostrelnimi puškami. Na ta način bi imela Italija pri nenadni ofenzivi 56 baterij brzostrelnih topov in 90 polkov s strojnimi puškami za svoj pohod proti Franciji.

Znano pa je tudi, da italijanske tovarne topov in municije delajo neprestano.

Na visokih postojankah na francoski meji postavljajo Italijani težke topove na podlagi iz cimenta, štabni častniki pa proučevajo pokrajino iz strateškega stališča.

"Nemogoče je", pravi ta dopisnik, "gledati vse te fašistovske vojne priprave, ne da bi se vsak ljubitelj miru vprašal:

— Kaj dela Liga narodov v tem slučaju?"

OTROCI MORAJO BITI FAŠISTI

London, Anglija. — Šolski otroci v Italiji morajo nositi črne srajce. To je zadnja odredba Mussolinija. Druge odredbe so še:

1. Vsi otroci, kadar pridejo zjutraj v šolo, morajo pozdraviti

Mussolinija po rimskem načinu.

2. Otroci morajo vsak dan končati svojo molitev z besedami: — "Bog varuj življenje in zdravje našega vojvode!"

3. Vsi učitelji morajo biti fašisti.

RUSKI KRONSKI DRAGULJI

Moskva, Rusija. — V jeklenih blagajnah v Kremlju je spravljeno še za nad biljon dolarjev vrednih carskih draguljev, katere so zbrali ruski carji tekom tisočletja. Sovjetske oblasti zatrjujejo, da ti dragulji ne bodo prodani, razun v največji potrebi.

To obvestilo je objavila sovjetska vlada skupno s svojo ponudbo za prodajo carskih dragocenosti v Berlinu, med katerimi pa se ne nahajajo ruski carski dragulji. — Med temi dragocenostmi so samo one, ki so jih nosili ruski carji in carice zadnjih 200 let.

Dragulji so bili poslani v Berlin, ker jih ni bilo mogoče prodati v Ameriki. Sovjetska vlada potrebuje denar v industrijalne svrhe. Do sedaj so ameriški bogataši kupili samo za \$300.000 ruskih draguljev, med njimi tudi poročno krono Katarine Velike, z dijamantno ovratno verižico zadnje carinje Aleksandre in nekaj manjših predmetov.

Vlada ima še vedno 400 posameznih kosov, med katerimi so tri krone, 12 dijademov, 15 ovratnih verižic, 19 zlatih in z dijamanti okrašenih škatljic, 23 križcev, zvezd in drugih carskih odlikovanj, že-

zla in verižice, 56 broš, mnogo zlatih buck, 29 uhanov in več drugih dragocenih okraskov. Vse to skupaj vsebuje 25.300 karatov dijamantov, 3200 karatov emeraldov, 4300 karatov safirov, 6300 karatov biserov, 1500 karatov rubinov in več tisoč kamnov modrih, rdečih in vijoličnih dijamantov, raznobarnih biserov, turkeзов, aleksandritov in raznih drugih kamnov.

BOMBA V ITALIJANSKEM KONZULATU

Na verandi italijanskega konzulata na 20 East 22. ulica v New Yorku je v ponedeljek ob 6. zjutraj eksplodirala bomba, ki je bila dovolj močna, da bi bila porušila celo poslopje. Največja sila, ki bi mogla napraviti največjo škodo, je eksplodirala v zrak. Poškodovana so bila samo vrata konzulata in nekaj oken hiše na nasprotni strani ulice.

Policija je mnenja, da je bila bomba položena v zvezi s sporom s komunisti in ameriško delavsko federacijo.

Eno uro po eksploziji je policist aretiral nekega Smitha, ki se je v restavraciji vedel tako nervozno, da ga je lastnik naznanil policistu. Smith je rekel, da je skupno z nekim drugim položil bombo in da sta nato oba zbežala. Smith je oženjen, ima tri otroke ter je po poklicu slikar.

ARETACIJE NA POLJSKEM

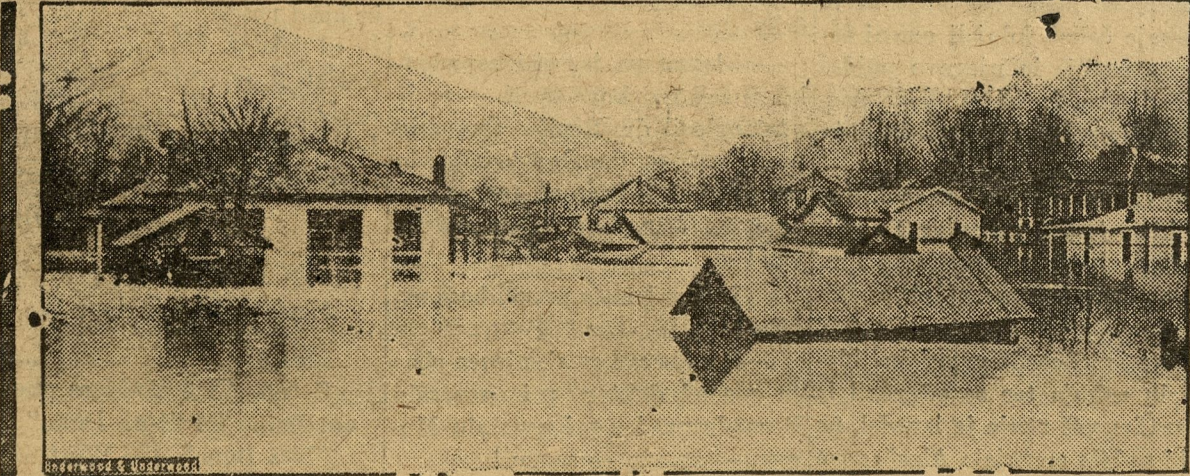
Berlin, Nemčija. — Veliko razburjenje vlada na Poljskem vsled mnogih aretacij, ki so po zatrdilu poljske vlade preprečile zaroto za komunistično revolucijo, katero je skušala vprizoriti ruska sovjetska vlada, ki je hotela strmoglaviti Pilsudskijevo vlado.

V resnici pa gre pri tem gibanju za ločitev ukrajinskega dela dežele od Poljske. Med 450 aretiranimi so trije ukrajinski poslanci Haršimovič, Mihalovsky in Vo-lošin.

Vlada trdi, da je Anton Olševski, ki je bil aretiran, sovjetski komisar iz Moskve, ki je bil od sovjetske vlade z veliko svoto denarja poslan na Poljsko, da bi organiziral revolucijo. Vlada ga dolži, da je imel s seboj mnogo pomoinikov, katerih moč je segala celo v razne važne urade ministrstev.

Sejm (državni zbor) je zelo razburjen, ker se pri aretaciji ni gledalo na imuniteto poslancev. Od vseh različnih narodov, ki so vključeni v Poljski, so Ukrajinci najbolj nasprotni reakcionarni poljski vladi.

PRIZOR S POVODNJI V KENTUCKY

Na sliki vidimo prizor iz Pineville, Ky., tekom velikanske poplave. Voda je tako naglo narastala, da so prebivalci komaj ušli, da niso utonili.